

**Valašské muzeum v přírodě
v Rožnově pod Radhoštěm
Národní kulturní památka**

**VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK
2007**

Předkládá: Ing. Vítězslav KOUKAL, CSc., ředitel muzea

Podklady připravili vedoucí útvarů VMP

Zpracoval Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D.

Rožnov pod Radhoštěm březen 2007

OBSAH

1. Úvod.....	3
2. Organizační struktura	7
3. Poradní orgány ředitele.....	10
4. Etnografický útvar.....	11
5. Provozně – Ekonomický útvar.....	32
6. Technický útvar.....	37
7. Finance.....	47
8. Norské granty	51
9. Spolupráce s jinými institucemi.....	61
10. Závěr.....	63

1. ÚVOD

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) předkládá osmou výroční zprávu o činnosti za rok 2007. Podklady pro její zpracování poskytly jednotlivé útvary VMP, údaje o ekonomické situaci muzea připravilo Ekonomické oddělení, které má v náplni své činnosti také personální agendu.

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm bylo založeno v roce 1925 Musejním a národopisným spolkem v Rožnově pod Radhoštěm. Současný pracovní tým při realizaci různých investičních záměrů, může vedle odpovídající odborné kvalifikace zužitkovat také osmdesát let praktických zkušeností s péčí o památky lidového stavitelství a prezentací vybraných jevů lidové kultury moravského Valaška.

VMP hospodaří s movitým a nemovitým majetkem, jehož vlastníkem je stát, majetek využívá ke své činnosti a plnění úkolů deklarovaných ve zřizovací listině, které jsou rozpracovány v metodických materiálech a vnitřních směrnicích (Režim zacházení se sbírkou, Program tvorby sbírek na léta 2004 – 2008, Směrnice o naplňování standardů časové, ekonomické a fyzické dostupnosti, směrnice o prezentaci atd.). Odborná kvalifikace pracovního týmu je uplatňována při realizaci odborně různých výzkumných, dokumentačních a technických aktivit, které pokrývají všechny oblasti nezbytné pro zdárnou ochranu a péči o hmotné i nehmotné kulturní dědictví.

Již více jak 30 let je muzeum členem Svazu evropských muzeí v přírodě, který ocenil jako velmi významný podnět pro prezentaci na programy zaměřené na prezentaci tradičních činností a folklóru v prostředí muzeí v přírodě. Řada muzeí využila naše zkušenosti při tvorbě vlastních programů s velkým úspěchem.

Vysoká odborná úroveň muzea, jeho dílčích organizačních složek a jednotlivých pracovníků se odráží v členství v prestižních odborných sdruženích i podílem na významných odborných aktivitách v rámci České republiky, Evropy a celého světa. Muzeum se podílí na naplňování zásadního dokumentu Koncepce účinnější podpory o tradiční lidovou kulturu, schválenou vládou České republiky z 11. června 2003, který vychází z programu UNESCO. V rámci programu, navazujícího na koncepci, Valašské muzeum v přírodě vyhledává tradiční řemeslníky, dokumentuje jejich práci, užité postupy i výsledky a na základě shromážděných dat zpracovává nominace řemeslníků na prestižní ocenění Nositel tradice lidových řemesel (česká varianta programu UNESCO Živoucí lidské poklady). Jedním z oceněných Nositelů tradice lidových řemesel, které vyznamenává ministr kultury ČR, je také pracovník VMP pan Josef Kopčan v oblasti tesařství a sekernictví.

Od roku 2001 vykonává Valašské muzeum v přírodě funkci metodického centra pro muzea v přírodě České republiky, dále od roku 2002 je VMP sídlem generálního sekretariátu Mezinárodní asociace zemědělských muzeí AIMA (**Association Internationale des Musées d'Agriculture**). Ředitel Valašského muzea v přírodě Ing. Vítězslav Koukal, CSc. je členem Národního výboru CIOF a 1. viceprezidentem AIMA.

Muzeum je také členem Asociace muzeí a galerií ČR, jeho odborní pracovníci se významně podílí na činnosti odborných komisí a jsou garanty tvorby Pojmosloví etnografických sbírek. Je také kolektivním členem České národopisné společnosti.

Z důvodu potřeby poskytování prostoru pro společné řešení odborných otázek převážně z oblasti muzeí v přírodě, která si kladou za cíl zachovávat a prezentovat hmotnou i nehmotnou kulturu lidových vrstev tvořících významnou část národní kultury, byl 1. března 2007 založen Český svaz muzeí v přírodě o.s. (ČSMP).

Cílem činnosti ČSMP je:

- vzájemná spolupráce v řešení výzkumných, provozních a prezentačních úkolů;
- hledání vhodných forem provozu, které by umožnily činnosti jak vzdělávacího tak i komerčního charakteru;
- zvyšování odborné úrovně muzeí v přírodě především v oblasti péče o lidovou architekturu (rekonstrukce, konzervace,..) a zachování tradičních řemeslných postupů;
- těsná spolupráce s muzei v přírodě v zahraničí a s nadnárodními institucemi, jako je ICOM, AEOM, AIMA a další;
- spolupráce s AMG a NPÚ;
- prosazování zájmů o uchování a prezentaci lidové architektury ve státní správě a samosprávě;
- spolupracovat s muzei zřizovanými různými subjekty a poskytnout jim odbornou a metodickou pomoc;
- plně využít odborného potenciálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm k provádění metodické a poradenské činnosti pro muzea v přírodě;
- využít muzeí v přírodě k prezentaci hmotných i nehmotných prvků lidové kultury (hudebního, tanečního, slovesného folklóru, stejně jako obyčejů a zvyků), způsobů obživy a tradičních zemědělských postupů, tradičních řemesel, technologických postupů a dalších druhů lidové umělecké tvorby a archeologických a historických výzkumů

Sídlem Českého svazu muzeí v přírodě je Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, předsedou svazu byl zvolen ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc.

Základem odborné práce jsou již dříve realizované dílčí etnografické a stavebně historické výzkumy a dokumentace, zaměřené na lidovou architekturu na území výskytu roubeného domu karpatského typu na Moravě a ve Slezsku. Pravidelně je rozšiřován archiv stavebně technické dokumentace o technickou dokumentaci, která dále slouží jako východisko pro výběr objektů umístěných v expozičních areálech.

Velký důraz je v odborné práci kladen na prezentaci jevů lidové kultury hmotné i duchovní. Již od počátku existence muzea se staly folklórní pořady a později festivaly v mezinárodní účastí trvalou součástí programové nabídky. Od počátku poslední čtvrtiny 20. století jsou do programového kalendáře s velkým úspěchem zařazovány tituly, přibližující archaické způsoby rolnické práce, řemesla, domácí práce. Od počátku 90. let 20. století se v areálu Dřevěné městečko pravidelně konají tvůrčí setkání současných lidových tvůrců, znalců tradičních řemesel, vyšivaček, řezbářů apod.

Prostředí muzea v přírodě je pro konání takových pořadů mimořádně vhodné a tuto skutečnost oceňují jak odborníci, tak laická veřejnost. Ročně připraví muzeum minimálně 60 programových titulů a 4 folklórní festivaly (Rožnovská Valaška, Rožnovské slavnosti, Jánošíkův dukát a Romská píseň). Díky bohaté nabídce doprovodných pořadů a inovacím expozic si muzeum udržuje dlouhodobě přední místo mezi muzei České republiky v počtu návštěvníků.

Vedle tradičních činností spojených s péčí o sbírky (ročně je ošetřeno na 5000 sbírkových předmětů, z nichž řada, vystavovaných v expozicích, opakovaně), jejich katalogizací, dokumentací a prezentací nabízí muzeum celou řadu dalších, velmi specifických služeb: od roku 2002 je to genealogické poradenství v „Genealogickém centru Valaška“, od roku 2004 je činná poradna pro vlastníky roubených objektů, zaměřená na problematiku sanace srubů, konzervace dřeva a ochrany proti dřevokaznému hmyzu.

Aktivita vyvíjené během roku 2007 VMP zahrnovaly především činnosti zaměřené na naplnění implementačního plánu realizace pro první rok řešení rozsáhlého projektu - **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví** - z oblasti Finančních mechanismů EHP/Norsko -, zahrnující několik dílčích aktivit směřujících k rozšíření nabídky expozic, výstav a dalších typů programů pro laickou i odbornou veřejnost. Svou obsahovou náplní odpovídá oběma prioritám programu, neboť zahrnuje jak ochranu a obnovu nemovitého kulturního dědictví tak i zlepšení péče a ochranu movitých kulturních památek. Realizace projektu si v průběhu let 2007-2010 vyžádá rozsáhlé stavební akce v areálech Mlýnské doliny a Valašské dědiny, vysoké nároky budou kladeny také na odborné zajištění těchto prací i činností souvisejících s realizací projektu (terénní dokumentace, analýza stavebního archivu, výzkumně-dokumentační úkoly směřující k tvorbě podkladových materiálů a scénářů pro nové expozice, revitalizace a dohled nad prováděním tradičních technologií atd.). V rámci řešení tohoto projektu byla navázána úspěšná spolupráce s Open Air Museum Maihaugen (Norsko), která v roce 2007 zahrnovala účast řemeslníků prezentujících tradiční rukodělnou výrobu na programech muzea v Maihaugenu, a účast na workshopu s tematikou zaměřenou na technologické postupy stavby tradičního roubeného domu v Norsku.

Provozní útvar se soustředil, navzdory personálních problémů na kvalitní zajištění služeb návštěvníkům a propagace programů muzea. V průběhu roku 2007 navštívilo Valašské muzeum v přírodě celkem 290 756 návštěvníků, což je o 59 414 více než v roce 2006. Oproti stejnému období loňského roku byl zaznamenán nárůst o 25,7 %. Nejvíce navštěvovaným areálem bylo Dřevěné městečko, kde se odehrávala také většina kulturních akcí.

V rámci zkvalitňování služeb návštěvníkům muzea a také ostatní odborné a laické veřejnosti byl v roce 2006 celkově zrekonstruován a vybaven nový objekt ve vlastnictví VMP tzv. Jůvův dům, kde byla od 1. ledna 2007 otevřena Knihovna VMP včetně badatelské pracovny a studovny.

Památka dalších významných osobností Valaška byla v roce 2007 připomenuta také na čestném pohřebišti Valašském Slavíně v areálu Dřevěného městečka, kam byly uloženy ostatky významného agrárního politika, zemědělského pedagoga a

osvětového pracovníka Emanuela Vencla (*28. 4. 1874 Velký Radošín - † 20. 3. 1939 Rožnov pod Radhoštěm)

Sbírková, výzkumná a dokumentační činnost se odvíjela v souvislosti s realizací několika grantových a vědecko-výzkumných projektů. V rámci účinnější péče o sbírkové předměty bylo dokončení přesunu textilního depozitáře z původních prostor do nových kvalitnějších depozitářů, vybavených prachotěsnými pojezdovými systémy. Na základě „*Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě*“ byly v průběhu roku 2007 digitalizovány sbírky v požadovaném množství stanoveném pro tento rok.

Díky aktivitě odborného útvaru pokračovala úspěšně ediční a publikační činnost. Byly vydány:

- 4. svazek edice Rolnictví na východní Moravě od baroka do II. světové války - publikace doc. Ludvíka Kunze „Společenství vesnice“;
- publikace přibližující historii a současnost čestného pohřebiště „Valašský Slavín“;
- *Museum Vivum – supplementum* - sborník odborných příspěvků, studií, recenzí z oblasti problematiky muzeí v přírodě;
- Drápalová, L.: Dřevěné městečko. Průvodce po areálu. Valašské muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007
- Brandstetrová, M.: Odívání Rožňanů. Valašské muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007;
- Štika, J.: Valaši a Valašsko. Valašské muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007

Trvalým problémem zůstává soukromé vlastnictví a havarijní stav vodního náhonu, který prochází areálem muzea a přiléhá těsně k objektu Sušák. Je pro prezentační činnost muzea velmi důležitý, ale soukromý vlastník nereflektuje na nabídku odkoupení vlastnických práv. Z programu ISO jsme obdrželi významné příspěvky na vybavení depozitářů, konzervátorského pracoviště, zabezpečení objektů a nákup sbírek.

Během roku byly podepsány a realizovány nové sponzorské smlouvy, kterými podporovatelé naší práce věnovali muzeu částky na realizaci programů.

Přes naznačenou problematiku jednotlivých stanovených úkolů, které budou podrobně popsány v jednotlivých kapitolách výroční zprávy, byl rok 2007 obdobím náročných úkolů, které se podařilo díky mimořádné obětavosti a invenci všech pracovníků splnit s velmi dobrým výsledkem. Ani přes tento pozitivní přínos se muselo VMP potýkat s omezenými prostředky především na opravy a náročnou údržbu roubených památek lidového stavitelství a jejich dalšího uchování pro budoucí generace.

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PERSONÁLNÍ AGENDA

Personální struktura VMP nezaznamenala výrazných změn oproti roku 2006. Počet pracovníků muzea, určený MK ČR jako závazný ukazatel, byl ke dni 31. 12. 2007 110 stálých pracovníků osob. Celkový počet přepočtených pracovních úvazků činil za uvedený rok 127,76 zaměstnanců.

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31.12.2007:

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	1		1	0,91
21-30 let	7	6	13	11,82
31-40 let	7	11	18	16,36
41-50 let	13	11	24	21,82
51-60 let	18	22	40	36,36
61let a více	13	1	14	12,73
Celkem	59	51	110	100
%	53,64	46,36	100	x

23 zaměstnanců je vysokoškolsky vzdělaných, 2 mají základní vzdělání, ostatní jsou vyučení, mají střední odborné a úplné odborné vzdělání.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Podle organizačního řádu platného od 8. listopadu 2006 se Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm člení v oblasti hospodářsko-technické správy na tyto útvary:

Útvar ředitele:

- sekretariát
- asistent
- řidiči

Etnografický útvar:

- oddělení výzkumu a sbírkových fondů,
- oddělení dokumentace (včetně knihovny, fotoateliéru a Genealogického centra Valašska)
- oddělení péče o sbírky,
- zemědělské oddělení.

Provozně-ekonomický útvar:

- oddělení služeb návštěvníkům,
- programové a propagační oddělení,
- oddělení hospodářské správy,
- oddělení ostrahy muzea,
- prodejna LUV,
- správce počítačové sítě.

Technický útvar

- oddělení obnovy památek a údržby,
- oddělení stavebně technické dokumentace, energetiky, BOZP, PO, CO a majetkové správy,
- oddělení stolařské výroby,
- oddělení autodopravy (mimo řidiče).

PERSONÁLNÍ AGENDA

Útvar ředitele

- k 13. srpnu 2007 došlo k výměně personálního obsazení na pozici asistenta ředitele a provozně-ekonomického náměstka. Novým asistentem ředitele byl jmenován Ing. Petr Jurečka (původně Provozně-ekonomický náměstek). Na funkci Provozně-ekonomického náměstka byl jmenován RNDr. Václav Milušek (původně asistent ředitele).

Etnografický útvar

- k 1. lednu 2007 ukončil pracovní poměr kurátor sbírky umění a nábytku Mgr. Michal Roček. Jeho pracovní povinnosti zastávala od 1.ledna 2007 na částečný úvazek Mgr. Lenka Kučerová;
- k 1. září 2007 byla Mgr. Lenka Drápalová jmenována novým vedoucím oddělení výzkumu a sbírkových fondů;
- k 1. lednu 2007 byla přijata na místo pracovnice knihovny VMP (Oddělení dokumentace) Anna Borová;
- k 1. lednu 2007 byl na uvolněné místo vedoucího Oddělení péče o sbírky přijat Michal Chumchal (bývalý vedoucí pracovník) na dobu určitou do 1. října 2007, kdy nastoupí nový vedoucí oddělení;
- od 1.února 2007 bylo zřízeno na oddělení výzkumu a sbírkových fondů místo kurátora – folkloristy. Na toto místo byla jmenována pracovnice Mgr. Jana Tichá, která do 31.ledna 2007 vykonávala práci knihovnice na oddělení dokumentace;
- k 1. únoru 2007 nastoupili na Oddělení péče o sbírky pracovníci Mgr. Kateřina Hlaváčková a Mgr. Tomáš Dostál, náhrada za uvolněná pracovní místa v roce 2006;
- k 31. červenci 2007 ukončil pracovní poměr Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., vedoucí oddělení výzkumu a sbírkových fondů a kurátor sbírky keramiky, skla, porcelánu, hodin, svítidel, liturgie. Vedení oddělení dočasně zajišťoval náměstek pro odbornou činnost Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D;
- k 1. září 2007 byla na místo kurátora sbírky zemědělství přijata Ing. Šárka Kramolišová;
- k 1. říjnu nastoupil na funkci vedoucího Oddělení péče o sbírky Ladislav Klimeš.

Provozně-ekonomický útvar:

- Dne 15.8.2007 ukončila pracovní poměr ze zdravotních důvodů pracovnice ekonomického oddělení Milana Vomočilová. Její práce na úseku mzdovém a personálním je zajišťována dodavatelským způsobem.
- Koncem srpna odešel z oddělení programů Pavel Jakubík, Di.S. (smlouva na dobu určitou), jeho pracovní úkoly přešly na Marii Pitrovou, která nastoupila 1.7.2007.

- Od října byla převedena z oddělení průvodců do etnografického útvaru Alena Fojtášková.
- V oddělení průvodců ukončila k 5.12.2007 pracovní poměr Eva Porubová. Její práce bude zajišťována krátkodobými smlouvami.
- V oddělení ostrahy ukončil pracovní poměr k 21.10.2007 Bořivoj Kalod.
- Po dobu dlouhodobé nemoci Miroslava Kotrby zastupovala vedoucího provozního podúseku Pavlína Polášková, Di,S.

Technický útvar

- dne 14. května nastoupil na Oddělení obnovy památek na místo zámečníka pan Miroslav Krhůtek;
- k 1. říjnu přešel na Technický útvar z Provozně-ekonomického útvaru pan Karel Tomek na místo správce zabezpečovacího a požárního systému VMP (EPZ a EZS);
- dne 1. října nastoupil na Oddělení obnovy památek na místo stavebního dělníka pan Jaroslav Suran;
- k 1. říjnu byli přijati na Oddělení obnovy památek 2 dělníci – pan Zdeněk Krůpa a Pavel Korytář, kteří ukončili pracovní poměr ve zkušební lhůtě;
- k 3. prosinci byl přijat na Oddělení obnovy památek na místo tesaře pan Pavel Kubját;
- k 31. prosinci ukončil pracovní poměr dohodou podnikový právník a odpovědná osoba za majetkovou správu pan Ing. Jaroslav Polášek. Tím byla zrušena tato funkce na Technickém útvaru.

Specifičnost provozu VMP, jehož hlavní návštěvnická sezóna spadá do několika letních měsíců a vánočního období, si už tradičně vyžaduje vedle zapojení stálých zaměstnanců také zajištění sezónních pracovníků na místa průvodců, pokladních a demonstrátorů, najímaných na krátkodobé pracovní smlouvy. Každoroční nábor sezónních průvodců a pracovníků vyžaduje vysoké časové nároky, zvláště přihlédneme-li ke skutečnosti, že se pro optimální zajištění sezóny nedostává pracovníků v produktivním věku. Nejčastější délka pracovního poměru sezónních pracovníků v podobě pětiměsíčního úvazku nekoresponduje s požadavky ÚP k získání podpory v nezaměstnanosti. Studenti projevují zájem o brigádnickou činnost především pro měsíce červenec a srpen. Stálou skupinu ke spolupráci ochotných osob tak muzeum i nadále nalézá mezi důchodci, mnozí z nich mají navíc zkušenosti s provozem muzea z předešlých let.

Druhou, početně však již méně obsáhlou, skupinu externích spolupracovníků představují pamětníci, řemeslníci, znalci tradičních technologií, kteří se spolupodílejí na obsahové náplni řady prezentačních programů ve všech areálech muzea. Především u některých demonstrátorů, ale také u těchto osob přibližujících tradiční rukodělnou výrobu, se však muzeum potýká se stálým úbytkem pamětníků, kteří bezprostředně zažili alespoň část z přibližované historické reality. S jejich úplným odchodem se bude muset VMP potýkat se stále naléhavější potřebou důkladného školení a získávání trvalejších spolupracovníků, ochotných spolupodílet se na prezentaci života minulých generací.

3. PORADNÍ ORGÁNY ŘEDITELE

Celoročně pracovaly poradní orgány ředitele jejichž statuty byly upraveny dle Statutu muzea, úkolů a cílů jejich činnosti. Členy všech orgánů jsou externí spolupracovníci, specialisté v oborech v muzeu aplikovaných, znalci regionální historie, tradičního stavitelství, památkové péče. Tajemníky komisí jsou pracovníci VMP, jejichž pracovní zařazení souvisí s posláním poradního orgánu.

Poradní orgány tvoří:

1. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost
2. Rada starších
3. Redakční rada
4. Vědecká rada
5. Výtvarná rada

V roce 2007 se **Poradní sbor pro sbírkovou činnost** sešel celkem čtyřikrát.

Rada starších zasedala v průběhu roku dvakrát a na svých jednáních doporučila:

- a) uložení na Valašský Slavín ostatků hudebníka Bedřicha Čuby
- b) zápis 5 osobností do Knihy paměti kraje.

Redakční rada na svých jednáních průběžně schvalovala či připomínkovala odborné příspěvky sborníku *Museum Vivum*, který je nedílnou součástí publikační činnosti VMP od roku 2005. Na svém posledním jednání v roce 2007 (3. 12.) schválila plán publikační činnosti VMP pro rok 2008, dále obsahovou koncepci sborníku *Museum Vivum*.

Pro jednání **Vědecké rady** VMP v únoru 2007 byla zpracována analýza vývoje areálu Dřevěného městečka Valašského muzea a schváleny návrhy na další dostavbu:

- ohrazení hřbitova kolem kostela svaté Anny;
- schválení výstavby objektu mandlovny;
- schválená výstavba objektu pro umístění furgonu.

4. ETNOGRAFICKÝ ÚTVAR

4.1. PRÁCE SE SBÍRKAMI

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2007 bylo do sbírek VMP zapsáno celkem 916 nových přírůstkových čísel, tj. celkem 1093 ks sbírkových předmětů. Z toho bylo zapsáno 751 přírůstkových čísel do fondu ZF a 165 do fondu C. Celkem bylo na nákup sbírkových předmětů vynaloženo 434.092,- Kč. Z toho VMP financovalo ze svých zdrojů nákup za 241.000,- Kč, z prostředků MK ČR bylo dodatečně přiděleno z programu ISO 162.000 Kč. Z grantu VaV bylo uhrazeno 24.172,- Kč a z Norských grantů 16.000,- Kč.

- a) **162.000,- Kč** z programu ISO – Výkupy kulturních památek a předmětů mimořádného významu na zakoupení souboru strojů a zařízení venkovské soukenické dílny z přelomu 19. a 20. století;
- b) **16.000,- Kč** – z grantového projektu eea Grants – Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví;
- c) **24.172,- Kč** z grantového projektu ORNK MKČR z programu VaV – Tradice řemeslné a domácí výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace.

Předměty byly zapsány do přírůstkové knihy, postupně nahlášeny do CES, zaevidovány do inventární knihy v počítačové podobě a předány konzervačnímu oddělení k ošetření a následné fotografické dokumentaci. Po ošetření byly vrácené sbírkové předměty postupně ukládány do určených depozitářů.

Archiv - u fonotéky a kompletu CD nosičů byla provedena elektronická evidence v systému Clavius (dle projektu digitalizace) a uvedené nosiče byly uloženy do knihovny v rámci nabízených badatelských služeb. Sbírkový fond byl obohacen nákupy – pohlednice, košíkářská dílna, pozůstalostmi významných osobností regionu Valašsko. Souběžně probíhaly excerptce dokumentů, zejména příprava expozice Městečko Rožnov pod Radhoštěm, revize fondu A. V roce 2007 bylo do sbírek VMP zapsáno celkem 221 nových přírůstkových čísel.

Rukopisy – jedná se o malý fond, rozšiřován zejména činností pracovníků VMP (výzkumné zprávy, výstupy z grantových projektů, výstavy, atd.) a také činností studentů VŠ (bakalářské a magisterské diplomové práce). Z archivu FF UP Olomouc se podařilo získat svolení k pořízení kopií diplomových prací navazujících tematicky na historii a zvykosloví sběrné oblasti VMP. Přírůstková čísla se projeví až v roce 2008 po vlastní realizaci. V roce 2007 bylo do této části sbírky VMP zapsáno celkem 37 nových položek.

Fotoarchiv - do fondu fotoarchivu jsou zařazeny negativy řady základní N, fotodokumentace sbírkových předmětů řady P, diapozitivy, pozitivy a sbírkové fotografie archivní A (staré foto). V roce 2007 došlo ke zlepšení uložení negativního materiálu do nových eurošanonů, které jsou řazeny v kovových trezorových skříních. Jednalo se především o středoformátové negativy. V tomto roce byla provedena dosud nejrozsáhlejší excerptce fotografií a diapozitivů. Práce se postupně zjednodušuje postupnou digitalizací fotografií, negativů a diapozitivů. V rámci

digitalizace byl pořízen další skener řady Nikon na středoformátový materiál. Po zkušenostech z předchozího roku, kdy se s digitalizací začínalo, bylo přistoupeno ke změně rozlišení při skenování ze 100 Dpi na 300 Dpi. Snímky se řadí číselně a ke kartám v Bachsystému je každý snímek zmenšen do formátu náhledu.

Souběžně s digitalizací byla prováděna běžná činnost ve fotoarchivu – zapisování přírůstků do knih a počítače, číslování negativů, rozstříhání negativů na pásy a uložení, skenování filmů a fotografií, zpracování skenů (číslování, ořezání, zmenšení do formy náhledu a přiřazení ke kartě Bach), zpětné doplňování elektronické evidence, excerpce, badatelé, eea grants a další. V roce 2007 bylo zapsáno celkem 4861 ks přírůstků – Negativy N, 1037 ks přírůstků – Negativy P a 438 ks přírůstků – Dig. Foto.

Knihovna - knižní fond byl úspěšně přemístěn do nových prostor Juvova domu (pojízdny úložný systém). Zároveň zde byl uložen i fond AV médií. Další fondy – staré tisky a klasické filmy jsou uloženy v dalších depozitních prostorech VMP. Ke zpracování – digitalizaci je používán systém Clavius. V roce 2007 byl knižní katalog VMP pomocí tohoto systému naveden na intranet VMP. Ke konci roku 2007 byla provedena pravidelná vazba knih, časopisů a periodik. V rámci sbírkotvorné činnosti byl obohacen fond Staré tisky 7-mi náboženskými knihami z let 1730 – 1774 (slovník, postila, výklad celého písma).

ÚLUV - vlastní práce spočívala ve zpracování pomocného sb. fondu ÚLUV – přepisy stávající sbírkové dokumentace (karty druhostupňové dokumentace včetně kompletace v systému BACH – 2331 ks + 1272 ks vložených skenů), skenování dokumentačních karet ÚLUVu – 4354 ks.

Genealogické centrum - činnost GCV byla v roce 2007 zaměřena na vlastní zpracování kartotéky rodných listů (sb. fond A) – revize, doplňování údajů. Pokračovala digitalizace matrik ze ZA Opava. Spolu s dalšími excerpce, digitálními náhledy indikačních skic je tak vytvářen jedinečný konvolut studijních materiálů pro region Valašska. Pokračovala revize rodných listů (3079 ks) a jejich počítačové zpracování včetně vkládání nových dat (1857 ks).

V roce 2007 pracoval Poradní sbor pro sbírkovou činnost ve složení (jmenován na období 2006 – 2008):

- Mgr. Jiřina Veselská (předsedkyně komise);
- Mgr. Marie Brandstetrová;
- Jan Číp;
- Mgr. Jaroslav Dvořák;
- PhDr. Tomáš Mikuláščík;
- PhDr. Alena Prudká;
- Mgr. Martin Šimša;
- Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.;
- Mgr. Lenka Kučerová;
- tajemnicí sboru byla jmenována Helena Cviklová. Poradní sbor se v průběhu roku sešel celkem čtyřikrát.

V průběhu roku pokračovalo postupné ukládání sbírkových předmětů z kolekce fondů: *Živnosti a řemesla*, *Textil*, *Textilní doplněk* do nového posuvného úložného regálového systému v depozitním objektu Frenštát pod Radhoštěm.

Podle harmonogramu inventarizace sbírek, který ukládá v průběhu 10 let prověřit stav celého sbírkového fondu, bylo v roce 2007 zrevidováno 6812 inventárních čísel sbírkových předmětů, u fondů spravovaných kurátory v těchto skupinách:

- Textil, textilní doplněk
- Zvykosloví
- Domácnost
- Bedněná nádoba
- Živnosti a řemesla
- Obraz
- Pozůstalost (Archiv)

PROGRAM ISO

V roce 2007 byly MK ČR přiděleny dotace z programu ISO na tyto činnosti VMP:

1. Dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě (z kapitoly ISO/B; dotace 120.000,- Kč)

Z dotace přidělené MKČR Valašskému muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm bylo zakoupeno níže uvedené vybavení:

- **investiční prostředky:** Nikon Super Coolscan 9000 ED (multiformátový skener)
- **neinvestiční prostředky:** Služby (náročné skenování, vkládání a úprava dat)

Technické vybavení a provedené služby (náročné skenování, pořizování dat) byly pořízeny v souladu s praktickým naplňováním Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě ze dne 19. října 2005, kterou schválila na svém jednání Vědecká rada Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dne 18. října 2005.

Uvedené technické vybavení bylo pořízeno v polovině roku 2007 a umožnilo plnění plánovaných úkolů uvedených v druhé etapě Koncepce (viz výše). V jejím rámci byla doplněna elektronická evidence sbírkových a doprovodných sbírkových fondů:

- sbírka negativů P (sb. předměty – 4000 evidenčních položek);
- sbírka audio nosičů, CD, DVD (300 evidenčních položek);
- sbírka ÚLUV (2300 evidenčních položek, 4300 skenů – náhledy);
- sbírka stavební archiv (300 projektů);
- všechny uvedené položky jsou zpracovány ve sb. systému BACH.

Po proškolení pracovníků na novém technickém vybavení byla realizována digitalizace náhledů doprovodného sbírkového fondu negativů N v počtu 35000 skenů. Z toho externě v rámci služeb 24.700 skenů.

Doplňující částečná modernizace technického vybavení zlepšila a urychlila práci se sbírkovým fondem Valašského muzea v přírodě v elektronické podobě. Výstupy – Muzejní VadeMeCum - varianta intranet se po ověřovacím provozu plně osvědčila. Muzejní VadeMeCum – varianta internet je v rozpracovaném stavu a ověřovací provoz bude uskutečněn v roce 2008.

2. Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí - Komplet úložného regálového systému depozitáře č. 311b (z kapitoly ISO/D; dotace 1.426.000,- Kč)

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (investiční) byly účelně použity na nákup **komplet úložného regálového systému depozitáře č. 311b**, která bude využívána v rámci účinnější péče o sbírkové předměty na Oddělení péče o sbírky Valašského muzea v přírodě.

Významná kolekce sbírkových předmětů Valašského muzea v přírodě inventář domácnosti patří k nejrozsáhlejším sbírkovým fondům muzea, čítá více než 5200 evidenčních položek. Strukturace fondu je velmi rozmanitá z hlediska rozměrového i funkčního a vychází z potřeb Valašského muzea v přírodě při tvorbě expozic v jednotlivých objektech roubeného stavitelství, které vyžadují duplicitu mnohých hmotných artefaktů tradiční lidové kultury. Sbíрка prezentuje historický vývoj výbavy venkovské i maloměstské domácnosti od poloviny 19. století do poloviny 20. století s širokým sociálním záběrem jejich pořizovatelů. Kolekce hrnčiny a keramiky náleží k jádru původních sbírkových celků vzniklých ještě v době muzejního spolku. Jsou v ní zastoupeny především užité předměty s využitelností pro běžné domácí a hospodářské práce.

Dosavadní uložení v podkroví správní budovy Valašského muzea je jen provizorní a mikroklimatické podmínky, vč. vysoké amplitudy teplot, vysoké prašnosti a dalších faktorů nepřispívají k šetrnosti dlouhodobého uložení předmětů. Při uložení sbírek se navíc kurátoři potýkají s nedostatek úložného prostoru.

Nové pojezdové systémy v prostorách depozitářů ve Frenštátě pod Radhoštěm budou znamenat výrazné zlepšení v uložení sbírkových předmětů. Nejen z hlediska fyzického rozložení předmětů a tím lepší orientaci v depozitáři, ale i z důvodu lepších klimatických podmínek – stálější teploty a vlhkosti, prašnosti, osvětlení.

Realizace pojezdového regálového systému skýtá výhody jak prostorové (racionální využití vymezeného prostoru s docílením maximální úložné kapacity systému, vč. praktického pojetí vnitřního vybavení každého regálu; navíc postačuje pouze jedna manipulační ulička mezi regály, s nimiž je možno volně manipulovat, zároveň to dovoluje uložení většího objemu sbírek na malé ploše), tak i z hlediska zajištění moderního a přitom šetrného způsobu uložení sbírkových předmětů (např. omezení otřesů pojezdového systému především u kolekce hrnčiny a keramiky), z nichž mnohé jsou odbornou veřejností ceněny jako velmi hodnotné kulturní doklady.

Regálový pojezdový systém je situován do místnosti 3NP objektu ve Frenštátě p. R. Je členěn na jednotlivé sekce dle požadavků na způsob a specifika uložení jednotlivých typů sbírkových předmětů. Počítá se s využitím uzavíratelných skříní,

zásuvek a polic, umožňujících racionální uložení sbírkových předmětů při respektování všech zásad vycházejících z povahy fondu a jeho podskupin. Regálový systém je koncipován tak, aby usnadnil manipulaci se sbírkovými předměty a především aby zamezil mechanickému poškození a pronikání prachu. Vyčleněná místnost je zastíněna.

3. Výkupy předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu (z kapitoly ISO/D; dotace 162.000,- Kč)

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu byly účelně použity na **výkup kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty mimořádného významu:**

Soubor předmětů z vybavení venkovské soukenické dílny z konce 19. století

Oblast východní Moravy byla již od raného novověku specializována na horský chov ovcí, na nějž plynule navazovalo řemeslné a domácké zpracování vlny (v technologické návaznosti od stříže – praní – česání – spřádání až po další různorodé zpracování).

Od 17. století se jako významná centra východomoravského soukenictví etablovaly Valašské Klobouky, Bojkovice, Nový Jičín a některé další lokality. V důsledku industrializace došlo k postupnému zanikání tradiční výroby, přesto se soukenictví a veškeré aktivity s ním spojené udržely v kulturních ústupových oblastech horských regionů ještě do 19. a počátku 20. století. Zmenšila se pochopitelně intenzita výroby a kvantita, technologické znalosti předchozích generací řemeslníků však zůstávaly zachovány.

Jedinečným artefaktem tradičního řemeslného zpracování vlny manufakturním způsobem je Slavíčková dílna z Bojkovic čp. 330. Základní strojní vybavení a celková dispozice pochází z přelomu 19. a 20. století, kdy si dílnu vybavil Alois Slavíček.

Nejstarší součástí dílny jsou stroje – kramplovací, rozčesávací (signován AS) a spřádací, které Alois Slavíček pořídil už jako staré (patrně z nějaké zrušené manufakturní dílny staršího data). Stroje jsou původní, ale postupem času procházely drobnými úpravami a modernizací. Pletací stroj si pořídil syn Aloise Slavíčka Josef Slavíček v období, kdy se z vlny již nevyrábělo sukno a proto se zaměřil zejména na výrobu vlněných ponožek.

Posledním, kdo v dílně pracoval – a to až do roku 2006 – byl syn Aloise Slavíčka Josef Slavíček (1920 – 2006). V rodině Slavíčků se soukenické řemeslo dědilo po mnoha generacích. V Bojkovicích soukenické řemeslo bylo výrazně zastoupeno a soukeníci vlastnily společnou valchu, která dnes již nestojí. U Slavíčků se s velkou pravděpodobností spřádaná vlna také tkala, ale stav se nedochoval.

Soukenictví se Alois Slavíček věnoval zejména v zimě, jinak bylo hlavním zdrojem obživy malé hospodářství. Alois i Josef Slavíčkoví spřádali vlnu především pro soukromé osoby (z oblasti Moravských Kopanic), kteří si přinesly surovinu a poté si odnášely zpracovaný polotovár.

Vybavení soukenické dílny ze sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě je jedinečným dokladem jedné z forem zpracování přírodního materiálu, který je pro region typický. Charakter souboru – řemeslné zpracování manufakturní povahy –

odpovídá i poslání muzea dokumentovat a prezentovat tradiční obživu obyvatel horských regionů východní Moravy. Hodnota souboru stoupá s přihlédnutím na průceschopnost veškerého strojního vybavení. Zařazením do sbírek Valašského muzea v přírodě bude možné prostřednictvím tohoto souboru prezentovat maloměstský řemeslný provoz z přelomu 19. a 20. století – vhodný z hlediska ideové koncepce areálu Dřevěného městečka k obohacení prezentace obživy maloměstských řemeslníků.

Výtvarná díla starších regionálních autorů

Dílo F. Duši bylo vybráno na základě analýzy stávající podoby a výtvarné sbírky Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Její základ byl vytvořen pozůstalostí zakladatelů muzea sourozenců Jaroňkových a zahrnoval jednak díla jich samotných, jednak jejich přátel, kolegů a vrstevníků. V průběhu dalších 80 let existence Valašského muzea v přírodě byla umělecko-výtvarná sbírka budována spíše nahodile. Proto byla v letech 2004-2005 podrobena důkladné analýze za účelem stanovení akvizičních priorit pro další léta.

Výtvarná sbírka je tak koncipována ve vztahu ke specifickým funkcím a potřebám Valašského muzea v přírodě. I v budoucnu nebude tedy utvářena na obdobných principech, jak tomu bývá zvykem u regionálních galerií či vlastivědných muzeí, ale spíše jako soubor uměleckých děl, které vykazují určitou svázanost s posláním Valašského muzea v přírodě prezentovat roubený dům, tradiční způsob života obyvatel severovýchodní Moravy a Slezska (tj. etnografické regiony Moravského Valašska a Těšínského Slezska), obživy, kulturní krajiny a další prvky tradiční lidové kultury (*reflexe krajiny Beskyd ve výtvarném díle a vztahu člověka a přírody na Valašsku*).

V souvislosti se zpřístupněním rekonstruovaného objektu Sušáku je plánováno mnohem intenzivnější využívání výtvarných děl ze sbírky VMP než doposud. Bude to umožněno zpřístupněním prostorů pro krátkodobé tematické výstavy, ale také střednědobé expozice „Valašsko v díle výtvarných umělců“.

Na základě analýzy sbírkových fondů VMP a zastoupení autorů byly proto v uplynulých měsících hledány možnosti a posuzovány nabídky na zakoupení výtvarných děl, které ve sbírkách muzea chybí (ať již zastoupením jednotlivých autorů, tak i některých motivů). Těmto potřebám se jako optimální jeví práce - Ferdiš Duša: Pohádkový motiv, barevný dřevoryt na jasanu 49 x 40 cm, 1914.

Uvedený dřevoryt obohatí stávající uměleckou sbírku muzea a náležitě doplní mezery v zastoupení autorů (zvláště pracemi z méně známých z rannějších období tvorby u Jana Hrnčířka, Karla Hofmana a Ferdiše Duši) a technik (dřevoryt, kresba tuší) i výskytu témat. V rámci připravovaného výstavního plánu muzea tak umožní např. realizaci náročné střednědobé expozice „Valašsko v díle výtvarných umělců“, která by měla přiblížit reflexi Valašska, jeho obyvatel i života v tomto kraji ve výtvarném umění regionu v rozpětí jednoho století.

4. Náročné restaurování, konzervování a preparování – Kordulka hedvábná k ženskému kroji s paličkovanou kovovou krajkou, r. 1895 (z kapitoly ISO/D, dotace 29.000,- Kč)

Hedvábná damašková kordulka je vzácným dokladem národopisného hnutí konce 19. století, které vyvrcholilo pořádáním Československé národopisné výstavy v Praze roku 1895. Kordulka byla jedním z exponátů této výstavy.

Značné mechanické i biologické poškození svrchní i podkladové vrstvy si vyžádalo restaurátorský zásah. Restaurování hedvábné kordulky bylo zadáno restaurátorce Martině Motykové, která má bohaté zkušenosti s restaurováním a konzervováním textilních sbírkových předmětů.

Podrobný popis restaurátorských zásahů i výsledky včetně fotodokumentace jsou popsány v restaurátorské zprávě, která je uložena v archivu Hedvábná damašková kordulka je vzácným dokladem národopisného hnutí konce 19. století, které vyvrcholilo pořádáním Československé národopisné výstavy v Praze roku 1895. Kordulka byla jedním z exponátů této výstavy.

Značné mechanické i biologické poškození svrchní i podkladové vrstvy si vyžádalo restaurátorský zásah. Restaurování hedvábné kordulky bylo zadáno restaurátorce Martině Motykové, která má bohaté zkušenosti s restaurováním a konzervováním textilních sbírkových předmětů.

Podrobný popis restaurátorských zásahů i výsledky včetně fotodokumentace jsou popsány v restaurátorské zprávě, která je uložena v archivu VMP. Restaurovaná kordulka je nyní uložena v moderním depozitáři a v brzké době bude vystavena ve VMP na dlouhodobé výstavě Jak jde kroj, tak se stroj.

5. Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí - Mobilní odsávací systém (z kapitoly ISO/D, dotace 148.000,- Kč)

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (investiční) byly účelně použity na nákup **mobilní odsávací jednotky ULT ACD 250 FQV**, která bude využívána v rámci účinnější péče o sbírkové předměty na Oddělení péče o sbírky Valašského muzea v přírodě.

Oddělení péče o sbírky VMP, které disponuje 9 zaměstnanci, má k dispozici pouze jednu malou digestoř, jejíž kapacita nevyhovuje ani konstrukčně ani z hlediska dosažitelnosti na obou základních pracovištích. Odtah prachu vznikajícího při provádění konzervačních zásahů (otryskávací zařízení, brusky apod.) je řešen pomocí nevyhovujícího staršího domácího vysavače. V rámci péče o zdraví zaměstnanců a bezpečnosti práce byl pořízen profesionální mobilní odsávací systém vhodný pro pracoviště konzervace a restaurování (Oddělení péče o sbírky). Požadovaná odsávací jednotka umožňuje jak odsávání výparů konzervačních přípravků a chemikálií, tak odvod částic prachu. Vzduch je po upravení opět vrácen do místnosti, takže zařízení napomáhá i snižování nákladů za vytápění. Jednotka je mobilní, a proto ji lze využít nejen ve všech ateliérech, ale i při zásazích v objektech lidové architektury v areálech VMP.

DIGITALIZACE

V roce 2007 pokračovalo úspěšně řešení **Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě**.

Digitalizace probíhala interně na Oddělení dokumentace VMP a externě (viz tabulka). Na základě získaných zkušeností s předchozího roku bylo zvýšeno skenovací DPI na 300, vkládané náhledy jsou zmenšovány na 100 – 110 KB a vkládány do systému Bach. Plošným skenem je myšleno skenování z fotografií, kdy se nemusí stříhat středoformát na jednotlivá políčka. Digitalizován byl především pomocný sbírkový fond negativy N, negativy P. Současně probíhala digitalizace aktuálních přírůstků v uvedených sbírkových fondech a zároveň s přispěním externistů tyto fondy digitálně doplňovat náhledy.

V rámci dosažených výsledků byla na začátku roku 2007 spuštěna ve VMP intranetová aplikace Vademecum. Na intranet byl zaveden také katalog Clavius – knižní fond VMP. V rámci digitalizace byl nakoupen nový velkoformátový plošný skener Contex včetně PC pro celkovou digitalizaci technické a stavební dokumentace lidového stavitelství na Valašsku .

Práce	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
skan celkem	2202	4100	2238	5002	3222	5068	11613	7121	4410	7902	1405	4038	58321
neevidovaný sken	937	1398	1069	1474	959	1634	1783	1956	1202	2023	287	994	15716
evidovaný sken, ořez, uložení náhledu	1265	2702	1169	3528	2263	3434	9830	5165	3208	5879	1118	3044	42605
Z toho Cvikl	1430	2253	1108	1042	2186	1096	936	0	3617	0	184	145	13997
Z toho Habustová	203	1773	1086	1989	1036	1049	627	875	472	1075	0	37	10222
Z toho Matocha	569	74	44	441	0	147	111	922	144	397	0	592	3441
Z toho Prejlová	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90	0	860	950
Z toho Fojtášková	0	0	0	0	0	0	0	0	0	511	1221	337	2069
Z toho Externě	0	0	0	0	0	2776	9939	5324	177	5829	0	2067	26112
Plošný sken, ořez, uložení - Cvikl	108	43	0	35	0	0	0	0	0	0	0	65	251
Plošný sken, ořez, uložení - externě	0	0	0	1530	0	0	0	0	0	0	0	0	1530

PREZENTACE SBÍRKOVÝCH FONDŮ

V průběhu roku 2007 bylo ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm uspořádáno nebo pokračovalo celkem 13 výstav. Z toho bylo 12 základních, 1 putovní. 7 výstav bylo uskutečněno ze sbírkových fondů muzea, 6 výstav pak bylo připraveno na základě výpůjček z jiných muzeí nebo soukromých osob.

- na počátku roku 2007 byla otevřena výstava díla akademického malíře M. Šimurdy s názvem „Miloš Šimurda“ představující průřez autorovou tvorbou;
- ve spolupráci s NÚLK ve Strážnici byla uspořádána výstava o práci Nositelů tradic „**O práci lidských rukou**“ (autoři: Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Václav Michalička). Výstava byla výstupem z grantu V a V;

- Výstava ilustrací k básním autora Ladislava Nezdařila s názvem „**Ladislav Nezdařil**“ představila odraz díla tohoto umělce v díle výtvarníků z České republiky (autor Mgr. Jana Tichá);
- Atmosféru Vánoc v městském prostředí přiblížila výstava „**Ten vánoční čas**“ (autoři: Milena Habustová, Mgr. Lenka Drápalová);
- Zvykoslovný rok ze života Valachů představila návštěvníkům prostřednictvím hliněných plastik výstava „**Anna Červinková - Benová - Zvykosloví na valašsko-slováckém pomezí**“ (autor: Mgr. Jana Tichá);
- Ve spolupráci se ZO ČZS LILIUM Brno byla uspořádána výstava „**Krásné lilie z celého světa**“ (autor: Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.);
- Prostoupení řemesla s životem celé vesnice Metylovic prezentuje výstava „**Kožané město**“ (autor: Mgr. Václav Michalička). Výstava je jedním z výstupů grantu Věda a výzkum;
- Stále pokračuje fotografická výstava „**Život na Valašsku - opravdu zmizelý svět?**“ (autoři: Milena Habustová, Mgr. Zdeněk Cvikl);
- Po celý rok 2007 probíhala výstava soukromého sběratele „**Zlatý věk kočárů**“ prezentující vozy, bryčky, kočáry, sáně a další kolovou transportní techniku;
- V roce 2007 byla také ukončena II. etapa tvorby výstavy „**Řeznické řemeslo**“ umístěné v prostorách tzv. Panské sýpky z Horní Suché (autor: Mgr. Václav Michalička).

Své sbírky VMP prezentovalo na dvou domácích autorských výstavách mimo půdu muzea:

- fotografická výstava o práci a řemeslech na Valašsku „Valachovo zaměstnání“ (autor: Václav Michalička) uskutečněná v Informačním a turistickém centru v Pulčíně, nyní výstava probíhá v Městské knihovně v Kroměříži. Výstava je výstupem z grantu Svět zaniklých technologií a Věda a výzkum;

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm se podílelo svými sbírkovými předměty také na dvou zahraničních výstavách:

- fotografická výstava pro partnerské muzeum v městě Šrem v Polsku s názvem „Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm“ (autoři: Milena Habustová, Mgr. Lenka Drápalová);
- V Polsku - Bialsko - Biala - výstava „Lidoví řezbáři“ (garant: Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.).

Počty sbírkových předmětů VMP zapůjčených jiným institucím za základě smlouvy o výpůjčce:

19	Výstava Infotherma
30	Regiotour v Brně
17	ROK - Regionalny ośrodek kultury, Bielsko-Biala, Polsko
2	Národní ústav lidové kultury Strážnice
1	Městské kulturní středisko Frenštát pod Radhoštěm
20	Muzeum Nowojičínska
16	Galerie výtvarného umění v Hodoníně
2	Městský úřad ve Valašském Meziříčí
5	Český svaz ochránců přírody

2	Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
1	Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně
9	Český svaz včelařů, o.s., Základní organizace, Valašské Meziříčí
19	ZŠ Liptál, Liptál
3	Daniel Goršanov, GORBYŠCHOOL
8	Petr Slavíček, Pašovice 207, 687 56
37	Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
191	celkem

V expozicích VMP je celkem instalováno 4226 sbírkových předmětů různé povahy, které procházejí každoroční kontrolou při předávání a následném podzimním přebírání expozičních areálů od provozního úseku.

Kazetový strop kostela sv. Anny v areálu Dřevěného městečka je nově vymalován podle původních stavebních plánů architekta Pazovského z roku 1939. Na kůru jsou od roku 2007 postaveny firmou R. Ponča z Krnova varhany. Jejich hlas doprovází mnohé konané mše i koncerty konané v kostelíku sv. Anny. Dne 16. 6. 2007 požehnal varhany Msgr. arcibiskup Jan Graubner.

V rámci úkolu zadaného VMP ze strany MKČR byly činěny kroky k doplnění informací pro tzv. vizualizaci CES (charakteristika sbírky, výběr fotografií sbírkových předmětů).

Pravidelnou součástí prezentace byla i v roce 2007 spolupráce nejen s domácími periodiky, ale také s rozhlasem (Apollo, Proglas, ČRo Ostrava, Olomouc, Brno) a televizí (TV Beskyd, ČT Praha, ČT Ostrava).

4.2. ODBORNÁ A VÝZKUMNÁ ČINNOST

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm realizuje v rámci své odborné činnosti několik výzkumných projektů, které jsou zaměřeny na shromáždění dokumentace k uceleným sbírkovým fondům, zvykoslovným příležitostem, tradičnímu způsobu zaměstnání obyvatel Valašska a Těšínska i dokladům lidové architektury ve sběrné oblasti muzea. Shromážděné informace jsou využívány při doprovodných programech v rámci Valašského roku, demonstracích zemědělských a řemeslných činností, doplňování stávajících a budování nových expozic a k odborné publikační činnosti.

GRANTOVÉ ÚKOLY OMG MK ČR

V roce 2007 řešili odborní pracovníci VMP dva grantové úkoly OMG MKČR:

1. **Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc., *Společenství vesnice***
(odpovědný řešitel Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D.)

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (dotace 172.000,- Kč) byly účelně použity na krytí částí nemateriálních a materiálních nákladů spojených s řešením

projektu „**Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc., *Společenství vesnice***“

Materiálová studie Ludvíka Kunze ***Společenství vesnice*** vychází z autorových výzkumů terénních, ze studia archivních dokladů a z rozsáhlého studia literatury historické i etnografické. I ona dokládá Kunzovu suverénní znalost etnografických i folklorních reálií pevně zakořeněnou v jeho vytříbené heuristické práci, jejímž pilířem byla intenzivní práce v terénu, která mu byla spolehlivou oporou při jeho vždy precizně formulované interpretaci zjištěných jevů v jejich historickém kontextu. Z obsahové koncepce studie je zřejmé, že prezentovaný materiál předpokládá a umožňuje jeho následnou mnohostrannou interpretaci. K tomu směřuje i jeho věcné, svým způsobem encyklopedické uspořádání v kapitolách.

Kunzova studie přispívá k poznání vývoje zemědělské společnosti na Moravě v posledních 150 – 200 letech. Její obsah je rozvržen do devíti kapitol. Nerolnickému obyvatelstvu, proměnám společenských vztahů na zemědělské vesnici a dělitelnosti rolnické půdy je věnována kapitola první s názvem Společenská struktura středomoravské vesnice od sklonku poddanství a roboty a problematice uspořádání obce kapitola druhá. V kapitole třetí věnované vesnické pospolitosti je soustředěna pozornost na zdvořilosti v sousedském styku, vesnickou inteligenci, společenská zařízení a řemeslníky na rolnickém venkově. Středobodem autorovy pozornosti ve čtvrté kapitole věnované sociální struktuře vesnice je čeleď stejně tak, jako je jím chasa v páté kapitole věnované rodině. V šesté, nejobsáhlejší kapitole, je soustředěn materiál z oblasti sociální kultury se vztahem k obyčejům a zvykům v rodině, k léčení a léčitelství, k představám o zvířatech a rostlinách, o oživení kosmického prostoru, jakož i k představám o původu a nadpřirozené moci žvlů, démonických bytostí a lidí věducích. Podle vztahu ke klimatické situaci v jednotlivých měsících roku je v sedmé kapitole seřazen soubor pranostik. Obsah osmé kapitoly tvoří abecedně seřazený obsáhlý soubor přísloví a rčení. V deváté kapitole s názvem Středověk mezi námi je podle letopočtů uveden soubor pověrečných představ z let 1851-1898. Každý, v dialektu zaznamenaný text, je opatřen přesnou pasportizací obsahující jméno, příjmení, rok narození, povolání a bydliště informátora včetně data zápisu. O autorově systematickosti svědčí s touto kapitolou bezprostředně související Rejstřík motivů v němž je u každého z nich uvedeno jméno a rok narození informátora, jehož podání se k danému motivu vztahuje.

Vydáním publikace ***Společenství vesnice*** je završen čtyřsvazkový soubor studií Ludvíka Kunze ***Rolnictví na východní Moravě od baroka do II. Světové války***. Tímto edičním počinem přispívá Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm výrazným způsobem k obohacení pramenné základny české etnografie a folkloristiky 20. století a zároveň k zpřístupnění cenného díla Ludvíka Kunze, významného představitele české etnografie a folkloristiky 20. století.

2. **Salašnictví na Moravě – vydání publikace J. Štiky Valaši a Valašsko** (odpovědný řešitel: PhDr. Jaroslav Štika, Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D.)

Valašské muzeum v přírodě se v rámci řešení odborné, vědecké činnosti zabývá dokumentací, výzkumem, sbírkotvornou činností, a dále shromažďováním, uchováváním a péčí o všechny druhy dokladů o lidové kultuře a způsobu života

obyvatel severovýchodní Moravy a Těšínská (sběrná oblast Valašského muzea v přírodě - území výskytu roubeného domu karpatského typu na Moravě a ve Slezsku); prezentační a výukové aktivity určené pro všechny věkové kategorie; odborné poradenství, publikační činnost; příprava odborných jednání a konferencí (viz Zřizovací listiny VMP).

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu (dotace 380.000,- Kč) byly účelně použity na krytí částí nemateriálních a materiálních nákladů spojených s řešením projektu „**Salašnictví na Moravě**“ vydání publikace (Valaši a Valašsko – autora J. Štíky) a příprava (kopie sbírkových předmětů, předměty prezentující technologické zpracování vlny) výstavy „O Valaších a salaších v Karpatech“, která bude navazovat na tento projekt.

Publikace představuje jeden z výstupů projektu Salašnictví na Moravě, realizovaného v rámci VaV OMG MK CR v letech 2004-2005. Publikace prezentuje etnografickou monografii o salašnictví na Moravě a v Karpatech. Otázka původu Valachů patří po více než sto let k tzv. velkým tématům Karpat a Balkánu. Je řešena v souvislosti s genezí několika národností a se specifikou početných regionů na tomto území. V publikaci jsou Valaši představeni jako nositelé a šířitelé zvláštní formy horského pastevectví, kterým se stalo salašnictví, a také specifického způsobu života v rozsáhlé karpatské oblasti v období od 14. století do současnosti. V postupných vývojových proměnách vystupují jako Valaši-kolonisté, valaši-chovatelé ovcí podléhající valašskému právu, valaši-pasáci na salaši a konečně jako Valaši-obyvatelé etnografického regionu Valašsko.

Po padesáti letech od vydání díla Macůrkova přináší autor nové poznatky z vlastního bádání i z rozsáhlé odborné literatury. V metodě bádání jako novum uplatnil etnografický materiál, jeho komparaci, především paralely v salašnictví jednotlivých karpatských regionů.

Na vydanou publikaci bude navazovat dlouhodobá expozice „O Valaších a salaších v Karpatech“. V rámci přípravy expozice byly z finančních prostředků pořízeny

- kopie sbírkových předmětů – denní vybavení koliby (předměty denní potřeby pro přípravu pokrmů, zpracování produktů, atd.) Předměty vyrobil mistr rukodělné výroby (Nositel tradice lidových řemesel) pan Štefan Kanaloš, který se specializuje na výrobu tradičních dlabaných dřevěných předmětů;
- součástí expozice budou ukázky využití zpracování ovčího rouna – zakoupeny figurální Betlémy z ovčího rouna s Valašskými motivy;
- v expozici bude využit také archivní filmový materiál Valašského muzea v přírodě

GRANTOVÉ ÚKOLY ORNK MK ČR

V roce 2007 řešili odborní pracovníci VMP dva grantové úkoly ORNK MKČR:

1. Zaniklý svět tradičních technologií

(odpovědný řešitel: Mgr. Lenka Drápalová, Mgr. Václav Michalička)

Realizovaný projekt, jehož odbornými řešiteli byli pracovníci Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm Mgr. Václav Michalička a Mgr. Lenka Drápalová, se zaměřil na odbornou rekonstrukci a následnou revitalizaci vybraných tradičních technologií typických dříve pro etnografický region moravské Valašsko. Integrální součástí projektu byla i prezentace odborné a laické veřejnosti. Projekt tak prakticky přispěl k účinnému naplňování vládního dokumentu Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu, neboť ve své obsahové náplni zahrnoval složku výzkumně-dokumentační, revitalizační i popularizační.

K rekonstrukci byly vybrány takové zaniklé nebo opomíjené technologie, které byly jednak charakteristické pro archaickou kulturu horských oblastí východní Moravy, jednak z hlediska surovinového využívaly místní snadno dostupné materiály: dřevo a vlnu. Záměr řešitelů projektu spočíval také ve zpracování těch technologických postupů, kterým byla doposud věnována malá nebo zcela žádná pozornost: výroba mosoru – pálení škvarků z popela pro potřeby bělení prádla – výroba ubíraných punčoch.

Projekt zahrnoval několik na sebe navazujících fází:

- a) shromáždění a analýza všech dostupných informací v odborné i popularizační literatuře, archivních fondech, sbírkových fondech muzeí a archivu ULUV;
- b) sestavení teoretických podkladů pro rekonstrukci;
- c) vlastní rekonstrukce technologie prováděná v několika fázích s analýzou získaných dílčích zkušeností a poznatků aplikovatelných pro další technologické kroky;
- d) po úspěšném zvládnutí technologie její zaznamenání na DVD a zpracování DVD dokumentu s doprovodnou brožurou
- e) prezentace výsledků laické veřejnosti během programů Valašského muzea v přírodě Velký redyk (květen 2007), Hejův nožík (červenec 2007) externě v rámci prezentační akce X Wystawy Twórców Ludowych i Rzemiosła artystycznego pogranicza polsko-czeskiego, Prudnik, Polsko (červen 2007) a Valachovo zaměstnání – výstava pořádaná Valašským muzeem v přírodě – Francova Lhota-Pulčín (září 2007),
- f) odborná prezentace výstupů formou časopiseckých příspěvků v :
 - o V. Michalička: Rekonstrukce zaniklých technologií ve Valašském muzeu v přírodě. Museum vivum III. 2007
 - o L. Drápalová: Ubírané punčochy. Museum vivum III. 2007

2. **Odívání Rožnovanů** – vydání publikace o proměnách tradičního oděvu (odpovědný řešitel: Mgr. Marie Brandstetrová, Mgr. Lenka Drápalová)

Jedním z nejviditelnějších jevů, jimiž je tradiční lidová kultura vnímána laickou veřejností, je vedle hudebního a tanečního projevu lidový oděv a jeho současná podoba. Především laická veřejnost je ovšem seznamována s fenoménem tradičního oděvu a jeho vývoje značně neúplně, chybí dostatek textových a obrazových

materiálů. Pro oblast Rožnovska, kde se prolínaly oděvní zvyklosti maloměstského prostředí se silným zastoupením agrárního sektoru a venkovského zázemí podobná publikace doposud chyběla.

Tuto mezeru v prezentaci vybraných jevů tradiční kultury na Rožnovsku je nyní schopna zaplnit kniha etnografky a dlouholeté kurátorky sbírky textilu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, paní Mgr. Marie Brandstettrové. Na základě důkladného zpracování této sbírkové kolekce, společně s analýzou obrazového materiálu, vzpomínkových vyprávění a dalších kulturně-historických materiálů se podařilo zpracovat rukopis a vydat knihu *Odivání Rožňovanů* s podtitulem *Čtení o rožnovském kroji*. Kniha se snaží postihnout specifika historického vývoje odívání v Rožnově až do praktického zániku kroje v 19. a 20. století, autorka se ovšem věnuje také druhé existenci kroje, revitalizaci kroje např. v souvislosti s Valašským rokem 1925, aktivitami folklorních souborů atd.

Kniha o rozsahu 134 stran obsahuje na pět desítek dobových fotografií, ikonografických dokladů, je ovšem doplněna také kolekcí názorných perokreseb jednotlivých oděvních součástí. Díky této koncepci bude publikace využitelná nejen pro výuku lokálních dějin, kultury, ale lze ji využít i jako pomůcku při identifikaci v muzejních sbírkách, pro zájemce o rekonstrukci oděvu atd.

VĚDA A VÝZKUM - Tradice řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace

Realizovaný projekt výzkumně-dokumentačního charakteru zahrnuje identifikaci jevů tradiční řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku ve sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Obsahová náplň vychází z praktického naplňování Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu schválenou usnesením vlády České republiky ze dne 11. července 2003. Projekt zahrnuje identifikaci různých fází historického vývoje tradiční rukodělné práce ve vymezeném regionu (v průběhu více než jednoho století). Jeho bezprostřední součástí je i postižení současné podoby řemeslné a domácké výroby na Valašsku a Těšínsku, včetně prezentace současných nositelů těchto kulturních tradic v regionu.

Od 1. srpna 2007 došlo vzhledem k ukončení pracovního poměru Mgr. Daniela Drápaly, Ph.D. v organizaci příjemce (Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm) ke změnám na postu řešitele. Se souhlasem Odboru regionální a národnostní kultury MKČR byl uznán od tohoto data jako řešitel Mgr. Václav Michalička, dosavadní spoluřešitel projektu.

Během roku 2007 pokračovaly aktivity zahájené řešitelem a spoluřešitelem projektu ve sféře historicko-archivního průzkumu v archivních fondech Státních okresních archivů ve Vsetíně, Frýdku-Místku a Novém Jičíně a archivu Valašského muzea v přírodě, včetně zde deponovaného archivu zrušeného ÚLUV. Pokračovala také průběžná dokumentace historie rožnovské Košíkářské školy z poslední třetiny 19. a první třetiny 20. století.

Druhým důležitým informačním pilířem pro získávání podkladových materiálů se stal terénní výzkum průběžně prováděný u pamětníků v jednotlivých obcích vymezeného

regionu. Zároveň řešitelský tým připravoval po stránce metodické i obsahové tři jednotýdenní turnusy studentů etnologie Ústavu etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kteří budou v měsících srpen až září zapojeni jako externí terénní dokumentátoři do řešení dílčích úkolů. Bezprostřední součástí terénního výzkumu přímo u současných výrobců je pořízení obrazové dokumentace (fotografií či videozáznamu), případně výběr kolekce předmětů adekvátně reprezentujících typy hotovených výrobků daným výrobcem pro sbírky Valašského muzea v přírodě. Poznatky shromážděné v roce 2006 a během prvního pololetí 2007 umožnily realizovat celou škálu dílčích výsledků.

Většina aktivit realizovaných v roce 2007 (měsíce I. až VII.) plynule navazuje na činnosti roku 2006, u některých se v průběhu roku 2007 podařilo nebo podaří získat dílčí či finální výstupy, u některých dalších bude naplňování stanovených cílů kontinuálně pokračovat v následujícím roce či letech realizace projektu.

Databázový soubor lidových řemeslníků, jehož zprovoznění proběhlo v průběhu prvního roku realizace projektu byl dále aktualizován, již dříve založené personální karty byly doplněny o fotografický materiál, zároveň se podařilo rozšířit databázi na současný počet 350 personální listů.

Z prostředků projektu bylo v prostorách badatelný knihovny Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm zpřístupněno tzv. badatelské místo, které v návaznosti na knihovnu a sbírku AV médií umožňuje všem případným zájemcům o tradiční rukodělnou výrobu na Valašsku a Těšínsku studium z knihovních a databázových fondů muzea, včetně získání informací z databáze lidových řemeslníků. Pro další údobí je plánována digitalizace některých historických technologických snímků pořízených v terénu a jejich zpřístupnění v rámci tohoto badatelského místa. Pro snadnější identifikaci návaznosti tohoto badatelského místa na projekt VaV zadal řešitel vyhotovení informační tabulky zpravující, že badatelské místo bylo pořízeno z prostředků projektu.

Příprava a realizace výstavy O práci lidských rukou ve velkém výstavním sále objektu Sušák. Koncepte výstavy připravené ve spolupráci s Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici vycházela z propojení prezentace současných řemeslníků oceněných titulem Nositel tradice lidových řemesel se zvláštním důrazem na Nositele tradice pocházející či pracující na Valašsku s přiblížením historické podoby domácí a řemeslné výroby na Valašsku využívající především domácí suroviny a dovednost místních obyvatel.

U příležitosti výstavy O práci lidských rukou byla slavnostně představena publikace O práci lidských rukou autorů D. Drápaly a V. Michaličky, která je dílčím výstupem historicko-archivního průzkumu i terénní dokumentace realizovaných v rámci grantového projektu. Publikace zahrnuje tyto kapitoly: a) *Tradice rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku* (sumarizační studie postihující historický vývoj tradiční rukodělné výroby vymezeného regionu, proměny organizační i obsahové, včetně identifikace současných revitalizačních snah); b) *Zmizelý svět ve vzpomínkách* (jedinečná kolekce autentických vzpomínek, vyprávění ze života či lidových písní vztahujících se k tématice řemeslné výroby); c) *Nositelé tradice lidových řemesel* (představení projektu Nositelé tradice lidových řemesel jako české verze projektu

UNESCO Žijící lidské poklady s životopisnými medailony jednotlivých řemeslníků a ukázkami jejich prací.

Snaha o účinné předávání shromážděných a na výstavě již prezentovaných informací nejmladší generaci nechala vzniknout druhé tiskovině – výukový list O práci lidských rukou, který je určen pro žáky základních škol a zábavnou formou (omalovánky, křížovka s tajenkou atd.) je seznamuje s některými obory tradičních řemesel na Valašsku a Těšínsku.

Dne 6. července 2007 byla otevřena druhá výstavní akce, která je výstupem grantového projektu – výstava Kožané město. Je výsledkem několikaměsíčního intenzivního terénního i historicko-archivního výzkumu realizovaného jejím autorem V. Michaličkou v Metylovicích, ve vybrané obci moravsko-slezského pomezí, která se v minulosti proslavila výrobou bičů a dalších předmětů z kůže. U příležitosti otevření výstavy byla vydána publikace Kožané město autora V. Michaličky, která poprvé v souhrnu přibližuje historický vývoj kožedělného zpracování v Metylovicích a okolí, seznamuje čtenáře se základními technologickými postupy, typickými výrobky metylovických bičářů, nechybí ani vzpomínky pamětníků dokreslující prezentované skutečnosti.

V návaznosti na první fázi pokračovala i ve sledovaném období práce na natáčení filmového dokumentu o výrobě kamenných brousků panem Jaroslavem Sucháčkem.

Prezentační část projektu byla v roce 2007 realizována v rámci programu *Velký redyk* v areálu Valašské dědiny (25. května 2007), *Hejův nožík* v Dřevěném městečku (6. července 2007) a v zahraničí při setkání polských a českých řemeslníků v Prudniku (Polsko, 1. a 2. června 2007). Prezentovány byly především méně známé technologie zpracování tzv. choroše (troudnatce kopytovitého) a samorostlého dřeva.

Jako další dílčí výstup byla zprovozněna webová prezentace na domovských stránkách příjemce – tedy Valašského muzea v přírodě (www.vmp.cz). V rámci hlavního menu byla utvořena samostatná složka *Tradiční řemesla* (s úvodními informacemi o grantu a jeho cílech), která je dále členěná na další podsložky: *Nositelé tradice* (podrobnější informace o řemeslnících oceněných titulem Nositel tradice lidových řemesel (J. Juřicová, J. Kopčan, Š. Kanaloš, J. Ondřej, B. Mikolajková, J. Sucháček, P. Stoklasa, J. Hruška); *Tradiční technologie*; *Archiv ULUV* (přináší základní informace o cenném archivním souboru zrušeného Ústředí lidové umělecké výroby); *Programy o řemeslech* (včetně výstavních akcí); *Důležité odkazy*.

Celková závěrečná zpráva za řešené období roku 2007 je uložena včetně výstupů v archivu VMP.

DALŠÍ VÝZKUMNÁ ČINNOST

V průběhu roku 2007 byly dále řešeny tyto výzkumné a dokumentační úkoly:

- Historické a současné podoby řemesel na Valašsku a Těšínsku – zjišťovací a historicko-archivní průzkum (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Václav Michalička);

- Metylovické bičařství (Mgr. Václav Michalička);
- Proměny tradičního oděvu v průběhu 18. až 20. století (Mgr. Marie Brandstetrová, Mgr. Lenka Drápalová);
- Pojmosloví etnografických sbírek (Mgr. Václav Michalička);
- Rekonstrukce tradičních technologií (Mgr. Václav Michalička, Mgr. Lenka Drápalová);
- Výzkum raně genealogických kořenů valašských rodů na Valašsku (Mgr. Zdeněk Cvikl);
- Výzkum pěstování tradičních polních plodin na Valašsku (Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.)

V rámci řešení a realizací projektu: **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví** pokračovaly tyto výzkumné úkoly:

- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu č. 60 z Nového Hrozenkova v areálu Valašské dědiny VMP / Mgr. Daniel Drápal, Ph.D.;
- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu kovárny z Horní Lidče a obytného domu z Trojanovic v areálu Mlýnské doliny / Mgr. Václav Michalička;
- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu pasekářské usedlosti z Horní Bečvy - Janinovy lúky / Mgr. Lenka Drápalová;
- zpracování koncepce tématických pořadů pedagogického a obecně vzdělávacího charakteru, které budou využity pro prezentační aktivity v tzv. živém domě v areálu Mlýnské doliny / Helena Cviklová; Renata Prejdová;
- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu formanské usedlosti z Velkých Karlovic – Jezerného v areálu Valašské dědiny/ Mgr. Radoslav Vlč, Ph.D.;
- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu vesnické školy z Velkých Karlovic – Miloňova v areálu Valašské dědiny / Mgr. Zdeněk Cvikl;
- zpracování etnograficko-historické analýzy a z ní vycházejícího libreta instalace objektu evangelického kostela z Huslenek v areálu Valašské dědiny / Mgr. Jana Tichá.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

VMP pokračovalo také v roce 2007 v tradici vydávání doprovodných textů pro jednotlivé programy Valašského roku 2007, jejichž tématy bylo zvykosloví, zpracování tradičních materiálů a také zemědělské hospodaření.

V rámci meziútvarové spolupráce byly v roce 2007 publikovány:

- a) Drápalová, L.: Dřevěné městečko. Průvodce po areálu. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007.
- b) Brandstetrová, M.: Odívání Rožnovanů. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007.
- c) Štika, J.: Valaši a Vlašsko. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007.

- d) Museum Vivum II.
- e) Museum Vivum III. – suplementum. Sborník příspěvků z konference Staré písemnosti se zapisují. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007. (v tisku)
- f) Kunz, L.: Společenství vesnice. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007.

VÝBĚR Z PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ:

Mgr. Lenka Drápalová

Drápalová, L.: Dřevěné městečko. Průvodce po areálu. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2007

Drápalová, L.: Kolekce textilií ze sbírek A. Kubeši ve fondu Valašského muzea v přírodě. In: Sborník z odborného semináře Textil a muzeum – Identifikace textilu. Technické muzeum 2007.

Michalička, V. – Drápalová, L.: Svět zaniklých technologií. Valašské muzeum v přírodě, 2007.

Mgr. Jana Tichá:

Tichá, J.:Rožnovský rektor Josef Rund. In: Nám i budoucím (muzejní, osvětová a vlastivědná činnost učitelů). Přerov, Muzeum Komenského 2007, s. 182-188.

Tichá, J.:Zpytatel živlu národního – Josef Lucian Ondřej Kramoliš. In: Museum vivum – suplementum. Rožnov pod Radhoštěm, Valašské muzeum v přírodě 2007.

Mgr. Daniel Drápala, Ph.D:

Drápala, D.: "... památku lásky, cti a vážnosti nebo vděčnosti pro zemřelého vystaviti..." K sociální funkci náhrobku v tradičním venkovském prostředí severovýchodní Moravy 18. a 19. století. *Památková péče na Moravě. Monumentorum Moraviae tutela*, Brno : Národní památkový ústav, 13, 1, od s. 23-34, 12 s. ISSN 1214-5327. 2007.

Drápala, D.:Košíkářská škola a dílna v Rožnově pod Radhoštěm. *Národopisná revue*, Strážnice : Národní ústav lidové kultury, XVII, 2, od s. 106-109, 4 s. ISSN 0862-8351. 2007.

Drápala, D. – Michalička, V.:. *O práci lidských rukou*. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm : Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, 2007. 40 s. Neuveden. ISBN 978-80-239-9096-6.

Drápala, D.: Paběrky z dějů městečka Rožnova a jejich autor Josef Lucian Ondřej Kramoliš. In *Paběrky z dějů městečka Rožnova*. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm : Město Rožnov pod Radhoštěm, 2007. od s. 45-56, 12 s. Rožnovské malé tisky; sv. 9. ISBN 978-80-239-8598-6.

Drápala, D.: Produkce rožnovské košíkářské školy a dílny. *Valašsko*, Vsetín : Muzeum regionu Valašsko, 2007, 19, od s. 7-9, 3 s. ISSN 1212-3382. 2007.

Drápala, D.: Střítežané. Tradiční rukodělná výroba ve Stříteži nad Bečvou. *Valašsko*, Vsetín : Muzeum regionu Valašsko, 2007, 18, od s. 4-7, 4 s. ISSN 1212-3382. 2007.

Drápala, D.: Desátnictvo zemských portášů v Čeladné. In *Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm*. 2. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm : Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, 2006. od s. 95 - 114, 20 s. ISBN 978-80-239-8984-7.

Drápala, D.: Jiří Langer. In *Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm*. 2. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm : Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, 2006. od s. 226-237, 12 s. ISBN 978-80-239-8984-7.

Drápala, D.: K poslání muzeí v přírodě při prezentaci tradiční lidové kultury. In *Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm*. 2. 1. vyd. Rožnov pod Radhoštěm : Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, 2006. od s. 7 - 13, 7 s. ISBN 978-80-239-8984-7.

Mgr. Václav Michalička:

Drápala, D. – Michalička, V.:. *O práci lidských rukou*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, 2007. 40 s. Neuveden. ISBN 978-80-239-9096-6.

Michalička, V. – Drápalová, L.: *Svět zaniklých technologií*. Valašské muzeum v přírodě 2007.

Michalička, V.: *Kožané město*. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Rožnov pod Radhoštěm 2007.

Michalička, V.: *Osobnost učitele Josefa Müllera*. In: *Nám i budoucím (muzejní, osvětová a vlastivědná činnost učitelů)*. Přerov, Muzeum Komenského v Přerově, 2007, s.177 – 181.

Michalička, V.: *Sucháčkovi: čtyři generace ručních výrobců brousků na Valašsku (o proměnách podoby tradiční rukodělné výroby)*. *Národopisná revue* 2/2007 roč.17, s.101–104.

Helena Cviklová

Cviklová, H.: *The Handicraft Programs for Children in the Wallachian Open-Air Museum in Rožnov pod Radhoštěm*. In. *Sborník: INTERNATIONAL FAIR OF TRADITIONAL CRAFTS*, Etar 2007.

PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V rámci řešení projektu ***Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*** se zahájila rozsáhlá rekonstrukce projektovaného nového pracoviště Oddělení péče o sbírky ve Frenštátě pod Radhoštěm, které bude nedílnou součástí centrálního depozitáře VMP. V roce 2007 probíhala konzervace sbírek nadále v současných prostorách Oddělení péče o sbírky v Rožnově pod Radhoštěm. Pouze část méně náročných a specifických úkonů byla prováděna na odloučeném pracovišti ve Frenštátě pod Radhoštěm (centrální depozitář, který je postupně vybavován v rámci programu *ISO - Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy* technologickým zařízením, využívajícím moderní metody péče o sbírkové předměty.)

V průběhu roku 2007 bylo celkem ošetřeno 916 evidenčních čísel sbírkových předmětů z akvizic. Revizemi sbírkových předmětů z depozitářů, expozic, výstav a v rámci prezentačních programů VMP bylo celkem ošetřeno 2961 evidenčních čísel sbírkových předmětů.

ZEMĚDĚLSKÉ ODDĚLENÍ

Nedílnou součástí presentační činnosti Valašského muzea je od 70. let minulého století také Zemědělské oddělení, které svou činností především v rámci areálu Valašské dědiny prezentuje návštěvníkům tradiční zemědělství valašského regionu. Profesionální skladba oddělení je utvářena dle specifických provozních i presentačních potřeb oddělení a zahrnuje jednak ošetřovatele hospodářského zvířectva (ovce, koně, hovězí dobytek, drobné zvířectvo), jednak zahradníky i mechanizátora.

Hlavní činnost oddělení spočívá především v údržbě jednotlivých areálů muzea (údržba zeleně, sadovnické úpravy, sezónní výsadby, rekultivační práce a prořezávky porostů, zimní údržba komunikací, atd.) a také pozemků přiléhajících k muzeu, celkově se jedná o výměru cca 80 ha.

Tradiční zemědělství je prezentováno ve dvou rovinách z pohledu živočišné a rostlinné výroby. Živočišná výroba je ve Valašském muzeu zaměřena především na chov domácích zvířat, která byla v minulosti charakteristická pro valašské usedlosti a způsoby hospodaření.

V rámci Národního programu udržování genetické diverzity je chováno stádo původního plemene ovcí 'Valaška' v počtu 23 ks bahnic a 4 plemenných beranů. Z dalších druhů hospodářských zvířat je chován 'Český červenostrakatý skot', 'koza domácí bílá', 'koza domácí hnědá', kuň - 2 chovné klisny plemene 'Slezský norik', osel a drůbež hrabavá a vodní. V roce 2007 bylo celkem odchováno na 31 jehňat, 3 kůzlata, 1 hříbě a 15 ks drůbeže (kuřata, kachňata).

Rostlinná výroba je zaměřena kromě zabezpečení tzv. krmivové základny (píce, seno, jádrové krmivo, atd.), také na prezentaci tradičních zemědělských plodin, které můžeme nazývat 'staré a krajové odrůdy'. V rámci spolupráce s výzkumnými ústavami a institucemi sdružujícími se pod Centrální genovou bankou v Praze – Ruzyni jsou návštěvníkům představeny tradiční zemědělské plodiny (minulosti) z oblasti obilovin ('Gengel', 'Křibice', 'Špalda', 'Pšenice dvouzrnka', pohanka, rosička, ječmen nahý, proso atd.), okopanin - odrůdy pěstované do roku 1945 ('Bojar', 'Boumoočky', 'Modřáky', 'Kotnov', 'Keřkovské rohlíčky', atd.), luskovin (opět odrůdy pěstované do roku 1950, hrachory, hrách setý, fazol – popínavý, šarlatový, keříčkový, bob zahradní), technických plodin (len setý, konopě setá). Z dalších druhů jsou zastoupeny aromatické a léčivé rostliny, salátová a cibulová zelenina. Okrasné a hrnkové rostliny jsou prezentovány sortimentem pelargónií a fuchsii z let 1887- 1930 doplňující interiérová vybavení jednotlivých objektů v areálech muzea.

Nedílnou součástí areálu Valašská dědina je ucelená živá sbírka 'starých a krajových odrůd ovocných dřevin', ve které je zastoupena odrůdová skladba jaderovin a peckovin – slivoně a třešně z etnografické části Valašska (70 položek). Během programové nabídky Valašského roku zemědělské oddělení úzce spolupracuje na přípravách a realizaci některých programů (např. *Od letnic ke svatému Jánmu, Krásné lilie z celého světa, Úroda z polí zahrad a sadů aneb...*, *Vánoce na Valašsku, Velikonoce*, atd.), dále zabezpečuje ve spolupráci s provozním útvarem služby návštěvníkům (projížďky bryčkou, spolupráce při přípravách svatebních obřadů).

Problematika Národního programu udržování genetické diverzity v oblasti chovu původního plemene ovcí 'Valaška', byla prezentována na Mezinárodní výstavě hospodářských zvířat ANIMAL VETEX v Přerově, kde VMP obdrželo cenu – 2. místo za Nejlepší kolekci ovcí vystavených během výstavy.

5. PROVOZNĚ - EKONOMICKÝ ÚTVAR

Do útvaru provozně-ekonomického jsou začleněny následující provozy a oddělení:

- Služby návštěvníkům
- Propagační oddělení
- Programové oddělení
- Oddělení ostrahy
- Prodejna LUV
- Správa počítačové sítě
- Ekonomické oddělení

V roce 2007 nedošlo v Provozně – ekonomickém útvaru k zásadním organizačním změnám. Hlavní náplní provozně-ekonomického útvaru je zajištění úkolů zaměřených na prezentaci VMP směrem k veřejnosti včetně organizačního zajištění programové nabídky v rámci „Valašského roku“. Do činnosti útvaru patří rovněž organizační a technické zajištění provozu VMP a jeho zázemí.

V rámci zvyšování nabídky pro návštěvníky bylo na začátku sezóny zprovozněno dětské hřiště s pískovištěm a herními prvky. Z hlediska odbavování návštěvníků došlo v průběhu roku k rozšíření turniketového systému. V nově vybudovaném vstupním objektu do Dřevěného městečka byl umístěn turniket vybavený čtecím zařízením čárového kódu v pořizovací ceně 520 tis. Kč. V roce 2007 byl ukončen zkušební provoz parkoviště v Mlýnské dolině a jeho další obsluha přešla pod správu a řízení Města Rožnov pod Radhoštěm.

Ve druhé polovině roku byl pro stálé zaměstnance instalován nový docházkový systém, umožňující automatickou evidenci pracovní doby. Snímače jsou umístěny na vrátnici muzea a na odloučených pracovištích Jaroňkovy galerie a knihovny. Zpracovaná data o docházce jsou k dispozici vedoucím a lze je přehledně tisknout pomocí vybraných sestav. Úkolem pro příští období je zajistit export dat přímo do mzdového systému.

NÁVŠTĚVNICKÝ PROVOZ

V průběhu roku 2007 navštívilo Valašské muzeum v přírodě celkem 290 756 návštěvníků, což je 59 414 víc než v roce 2006. Oproti stejnému období loňského roku byl zaznamenán nárůst o 25,7 %. Tento příznivý vývoj byl ovlivněn především pěkným počasím v době víkendů v rekreační sezóně. Nejvíce navštěvovaným areálem bylo Dřevěné městečko, kde se odehrávala také většina kulturních akcí.

Dle struktury prodaných vstupenek lze konstatovat nárůst návštěvníků ve všech kategoriích (dospělí, rodiny s dětmi, školní a hromadné výpravy). Za zvýšené vstupné jsou poskytovány speciální služby (předem objednané prohlídky s cizojazyčným výkladem a prohlídky pro skupiny mimo provozní dobu muzea). Samostatné vstupné je vybíráno také za vybrané programy.

V roce 2007 byl prodej vstupenek nově realizován prostřednictvím centrálních pokladen a vstupenky byly opatřeny čárovým kódem, který umožňuje vstup do vybraných areálů přes turnikety (výstavní prostory v Sušáku a do Dřevěného

městečka). U vybraných programů byl prodej vstupenek zajišťován navíc pomocí posilovacích pokladen, které umožňují jen prodej vstupenek bez čarového kódu.

Neplaticími návštěvníky muzea jsou senioři nad 70 let, děti do 6 let, zdravotně postižení (ZTP-P) a dále členové AMG, pracovníci NPÚ, členové folklorních souborů a zájmových a profesních sdružení. Na rozdíl od minulých let, kdy počet neplaticích návštěvníků byl uváděn kvalifikovaným odhadem, byla v roce 2007 vedena evidence neplaticích návštěvníků přes pokladnu s tzv. nulovou vstupenkou, čímž došlo k podstatnému zpřesnění evidence celkového počtu návštěvníků. V rámci dne muzeí byl dne 19.5.2007 vybrán losem volný vstup jednoho z areálů VMP – Mlýnské doliny.

SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

Oddělení služeb návštěvníkům zajišťuje v rámci muzea nejdůležitější činnost – styk s veřejností.

V rámci jeho činnosti jsou poskytovány informace návštěvníkům, zajišťovány průvodcovské služby, mimořádné prohlídky, svatební obřady a bohoslužby v kostele sv. Anny. Oddělení také zajišťuje ubytování v inspekčních pokojích (návštěvy) a v objektu Jezerné (praktikanti).

Z pohledu návštěvníků došlo ke dvěma změnám. Prohlídka Valašské dědiny musela být upravena s ohledem na probíhající výstavbu nových objektů v rámci Norského grantu. Výrazná změna nastala v areálu VD. Jednotlivé objekty nebyly obsazeny demonstrátory, kteří citelně návštěvníkům scházeli. Prohlídka probíhala s doprovodem průvodců. Skupiny návštěvníků byly značně různorodé (důchodci, rodiny s dětmi, handicapovaní spoluobčané, studenti). Vzhledem k tomu, že nebyl možný individuální přístup, byla spokojenost návštěvníků s prohlídkou značně různorodá. Problémem zůstává jazyková vybavenost průvodců, která je nezbytná především v informačních prostorách „Sušáku“ a při vstupech do jednotlivých areálů. Z toho důvodu byli upřednostňováni zájemci z řad studentů, kteří byli schopni podávat výklad minimálně v jednom světovém jazyce.

PROPAGACE

Propagační oddělení zajišťuje stylovou výzdobu areálů k jednotlivým akcím. Velký objem prací je zaměřen na výrobu informačních materiálů pro širokou návštěvnickou veřejnost.

Oddělení zajišťuje aktualizaci internetových stránek muzea a spolupráci s médii. Podílí se na přípravě výstav zajišťuje účast na veletrhu cestovního ruchu Regiontour v Brně. V roce 2007 pokračovala realizace projektu vzájemné prezentace a propagace kulturního dědictví s partnerským muzeem v Ružomberoku v rámci programu INTERREG IIIA.

ODDĚLENÍ OSTRAHY

Hlavní činností oddělení je výkon strážní služby, obsluha elektronického požárního a zabezpečovacího zařízení včetně kamerového systému a také dozor při zabezpečování pořadů Valašského roku,

V září došlo ke změně pracovní náplně a převedení dosavadního vedoucího oddělení Karla Tomka do Technického útvaru. Cílem této změny je zvýšení operativnosti a užší propojení pracovníka zodpovědného za technický stav EZS a EPS s realizátorem těchto systémů. Vedením oddělení byla pověřena paní Jana Romanová. Činnost oddělení je tak soustředěna pouze na ostrahu a monitoring objektů Valašského muzea.

PRODEJNA LIDOVÉ UMĚLECKÉ VÝROBY

Posláním prodejny LUV je nabízet návštěvníkům nejen upomínkové předměty ale především prodej výrobků lidových řemeslníků a umělců a tak přispívat k zachování tradičních řemesel. Prodejna LUV byla v roce 2006 přestěhována do budovy Sušáku. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v roce 2007 k cca 10% poklesu tržeb. Tato skutečnost je dána nízkou návštěvností prodejny, která je způsobena především tím, že k pokladnám v Sušáku přichází zpravidla pouze jeden člen rodiny, nebo vedoucí zájezdu, zatímco ostatní čekají venku. Po skončení prohlídky se návštěvníci do Sušáku zpravidla nevracejí. Tento jev je zvláště výrazně patrný o víkendech a programových dnech. V minulých letech se na vyšší tržeb podílel také stánek v Hodslavské stodole, který však v roce 2007 nebyl, s výjimkou programu „Vánoce na dědině“ v provozu z důvodu nedostatku pracovních úvazků.

SPRÁVA POČÍTAČOVÉ SÍŤE

Provoz počítačové sítě by v minulosti zajišťován jedním pracovníkem. Od měsíce srpna byla tato činnost začleněna přímo pod vedoucího provozně – ekonomického útvaru. Vzhledem k opakujícím se problémům se spolehlivostí sítě a častým výpadkům elektronické pošty byl v srpnu vybrán externí správce počítačové sítě, firma CASNET s.r.o. Zároveň bylo zrušeno původní radiové připojení elektronické pošty a Internetu a provedeno připojení na optickou kabelovou síť města, čímž došlo k několikanásobnému zvýšení rychlosti připojení, ke zvýšení spolehlivosti a k podstatnému snížení nákladů. Byl instalován a zprovozněn nový poštovní server a pořízen nový centrální server, na který jsou postupně převáděny činnosti tří původních zastaralých serverů. Byla zpracována koncepce optimalizace počítačové sítě, zohledňující potřeby jednotlivých pracovišť VMP.

PROGRAMY VALAŠSKÉHO ROKU 2007

Činnost oddělení produkce a programů VMP se roku 2007 odvíjela od pevné struktury pořadů v rámci programové náplně Valašského roku 2007. Počátek roku odstartoval pořad Ozvěny Valašského Slavína – Jan Rudolf Bečák, konaný v konferenčním sále Sušáku dne 5. ledna 2007 za řízení Dr. Pospěcha z Olomouce.

Měsíc únor byl ve znamení 10. jubilejního ročníku Masopustu (10.2.), pořadu pro řezníky se zvykoslovným doprovodným programem (obchůzky masopustních masek a především „pochovávání basy“), v tomto roce hojně navštíveném (3.700 prodaných vstupenek).

Ani Velikonoce 2007 v rekordním počtu návštěvníků nezaostaly, třídní program (Bílá sobota, Hod Boží velikonoční a Červené pondělí) navštívilo 28 843 osob. Závěr dubna (28.4.) byl věnován Regionální přehlídce dětských valašských souborů organizované Valašským folklorním sdružením ve Frenštátě p. R.

Měsíc květen je každoročně orámován Stavěním (1.5.) a Kácením máje (27.5.). Kácení máje navazovalo v tomto roce na pořad Velký redyk, konaný v areálu Valašské dědiny. Valašská dědina ožila v květnu i díky pořadu pro mládež „Poznávejme Valašsko – náš kraj“ (14.5. – 17.5.).

Velkou folklorní slavností měsíce června byl 15. jubilejní ročník mezinárodního folklorního festivalu Rožnovská valaška organizovaný Armádou ČR, díky jubileu se vstupným gratis pořady festivalu zhlédlo na 8.000 diváků.

Festivalovou štafetu převzal v červenci 13. ročník mezinárodního festivalu Romská píseň (20.-21.7.), pořádaný Demokratickou aliancí Romů ve Valašském Meziříčí a v srpnu 9. ročník mezinárodního folklorního festivalu Jánošíkův dukát (3.-5.8.) pořádaný Obcí Slováků v ČR. Na přelomu června a července se milovníci folkloru, zvláště valašského, mohli setkat na Rožnovských slavnostech, mezinárodním folklorním festivalu pořádaném Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Spolupráci s partnerským Liptovským muzeem v Ružomberoku potvrdili pracovníci obou muzeí nejprve pořadem Na společnou notu (5.7.) na půdě Valašského muzea a potom recipročně o měsíc později v Múzeu Liptovském dediny v Pribyline na pořadu Hostia z Valaška (5.8.), kde účinkovaly rožnovské folklorní soubory Radhošť a Soláň. Svůj kumšt předvedli i lidoví umělečtí výrobci obou regionů. Folklorní soubor Grojcowianie z polských Beskyd měli návštěvníci možnost zhlédnout 8. července na pořadu Od Baltu až po Radhošť. Z tematických tradičních pořadů proběhl v roce 2007 na půdě Valašského muzea pořad „Já mám srdce jako z medu“ (6.7.), 11. ročník setkání řezbářů „Hejův nožík“ (7.7.), dále 14. ročník pořadu Pekařská sobota (14.7.) a 17. ročník pořadu Den řemesel a setkání kovářů. Všechny tyto pořady byly také díky příznivému počasí výjimečně hojně navštíveny, Pekařská sobota a Den řemesel vůbec nejvíc v jejich historii. Své místo v letní programové nabídce měla i v roce 2007 každoroční Anenská pouť (29.7.). Malí muzikanti – primáši dětských cimbalových muzik měli své týdenní soustředění vrcholící závěrečným koncertem v červencovém týdnu (9.-15.7.). Poslední červencovou neděli si milovníci poezie Ladislava Nezdařila mohli připomenout jeho tvorbu díky hudebnímu vystoupení Tomáše Kočka na motivy básnické sbírky Horní chlapi v rámci pořadu Ozvěny Valašského Slavína - Ladislav Nezdařil (29.7.), konaném v konferenčním sále Sušáku. Srpen přinesl především dvoudenní Starodávny jarmark, obsazený devadesáti prodejci, především z řad lidových uměleckých výrobců. Tady poněkud zklamalo nedělní deštivé počasí, ale atmosféru tradičního letního jarmarku zmařit nemohlo. Z dalších srpnových pořadů roku 2007 je třeba vzpomenout program organizovaný jednou za dva roky ve spolupráci s Lesy ČR, nazvaný „Vůně lesa a dřeva“ (18.8.), realizovaný stavebně-technickým útvarem VMP

v areálu Mlýnské doliny. V témže areálu se konal pořad „Ve znamení ryb“ (26.8.), soustřeďující pozornost všech místních rybářů. Milovníky folkloru ještě mohlo zaujmout vystoupení folklorního souboru Klebetnice a ženské cimbálové muziky Ženičky z Hluku (10.8.), případně v Dřevěném městečku konané ozvěny frenštátského festivalu „Z druhé strany Radhoště“ (26.8.).

Příznivce dobrého divadla přilákalo představení Selský práh v podání valašskobystřického divadelního souboru Chaos (2.9. v Janíkově stodole). Navzdory nepříznivému počasí milovníky dobré dechovky určitě nezklamala „Šohajka“ z jižní Moravy. (9.9. v Janíkově stodole, jejíž kapacita počtu diváků téměř nestačila). Zářijová programová skladba v roce 2007 nabídla ještě 5. ročník Běhu rodným krajem Emila Zátopka (15.9.), věnovaný tentokrát jubileu paní Dany Zátopkové. V závěru září mohli milovníci do jídla navštívit dvě muzejní hospody Dřevěného městečka, kde pro ně byly přichystány gastronomické speciality v rámci Svatováclavských hodů (28.-29.9.).

Malé děti a jejich rodiče přilákal do Dřevěného městečka první říjnový pátek pořad „Podzimní putování s broučky Valašským královstvím“ (5.10.), jehož kulturní část musela být přesunuta díky nepříznivému počasí do Janíkovy stodoly.

Vánoční cyklus pořadů zahájil Mikulášský podvečer (5.12.) a na něj těsně navazující Vánoce na dědině (6.-7.12. a 10.-14.12.), které v tomto roce díky teplému počasí nemohly navodit adekvátní náladu. Teprve Vánoční jarmark (15.12.) přinesl mrazivější počasí se sněhovým přídělem. 110 přítomných prodejců v areálu Dřevěného městečka a oživené expozice v areálu Valašské dědiny přilákaly celkem 9679. O týden později proběhl těsně před Štědrým dnem tradiční Živý betlém (22.-23.12.) v podání folklorního souboru Javořina a konečně v průběhu vánočních svátků Štěpánská koleda (26.12.) v podání Bartošova souboru písní a tanců ze Zlína.

7. TECHNICKÝ ÚTVAR

Technický útvar je rozdělen od na čtyři oddělení a to na oddělení obnovy památek a údržby, oddělení stavebně – technické dokumentace a projekce včetně stavebního archívu, oddělení dopravy, energetiky, skladu, oddělení stolařské výroby – dílny LUV, samostatného právníka a v průběhu roku byl přidělen pod tento útvar pracovník, který má na starosti zabezpečovací systém EPS a EZS.

Rok 2007 můžeme považovat za velmi úspěšný rok, protože se podařilo zrealizovat velké množství investičních akcí.

Za největší úspěch celého muzea můžeme považovat získání tzv. **norského grantu**, do kterého byla naše organizace zařazena. V této návaznosti technický útvar připravoval vypracování stavební dokumentace areálu Valašské dědiny a Mlýnské doliny s přesnější specifikací v rozboru oddělení stavebně technické dokumentace.

Jelikož se jedná o velké stavební celky bylo rozhodnuto, že tyto práce budou provádět erudované firmy v oboru lidové architektury. V první etapě byla vybrána odborná firma pana Husáka z Těšan u Brna, která VMP zabezpečovala výběrová řízení na jednotlivé investiční akce.

[eea grants - Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví / anotace dílčích kroků - Popis prací](#)

Transfer Formanské usedlosti z Velkých Karlovic

Příprava podkladů a průběh výběrového řízení, demontáž a převoz objektů, impregnace dřevěných prvků, vytyčení staveb, zemní práce, realizace spodních staveb (kamenné vyzdívky a klenby), přípojky inženýrských sítí (kanalizace, vodovod, NN) a jejich připojení na stávající rozvody

Obytné stavení - montáž vrchní dřevěné stavby a střešní konstrukce, pokrývka střechy novým dřevěným šindelem, impregnace a nátěry, hydroizolace, výměny a doplňování poškozených prvků, kompletace přístavku nad kamenným sklepem.

Přístřešek pro povozy - montáž vrchní dřevěné stavby a střešní konstrukce, pokrývka střechy novým dřevěným šindelem, impregnace a nátěry, výměny a doplňování poškozených prvků v obvodovém plášti.

Stodola - montáž vrchní dřevěné stavby a střešní konstrukce, pokrývka střechy novým dřevěným šindelem, impregnace a nátěry, výměna a doplňování poškozených prvků obvodové konstrukce.

Evangelický kostel z Huslenek

Příprava a průběh výběrového řízení, vytyčení stavby, zemní práce, realizace spodní stavby (kamenné základové pasy)

Montáž dřevěné roubené stavby včetně trémového stropu a pavlače, vystavění krovové konstrukce a laťování, pokrytí střechy dřevěným ručně štípaným šindelem, impregnace všech prvků.

Škola z Velkých Karlovic- Miloňova

Příprava podkladů a průběh výběrového řízení, vytyčení stavby, hrubé terénní práce, zemní práce pro základové konstrukce, realizace spodní stavby (kamenné základové konstrukce s chráničkami pro přípojky), provedení přípojky NN.

Montáž hrubé stavby, trámového stropu, střešní krovové konstrukce a laťování, dřevěné krytiny z ručně štípaného šindele. Provedení impregnace všech prvků.

Hospoda s kupeckým krámem ze Zděchova

Příprava podkladů a průběh výběrového řízení, vytyčení objektů, zemní práce, přípojky inženýrských sítí (kanalizace, vodovod, NN) a jejich napojení na stávající rozvody, realizace spodní stavby (základové pasy, kamenné vyzdívky a klenby), předvýroba dřevěných objektů v dílnách tesařské firmy.

Hospoda - vyzdívka kamenných sklepů, montáž kompletní roubené stavby včetně opracovaných otesaných trámů, vystavění krovů včetně laťování, pokrytí střechy dřevěným štípaným šindelem.

Stodola - stavební úpravy rozestavěných základových konstrukcí.

Ledovna - stavební práce na kamenném soklovém zdivu včetně kamenné klenby.

Vaškova hospoda

Stavební úpravy kuchyně a sociálního zařízení, výkopové práce související s úpravou základů, úpravy přípojek inženýrských sítí. Byly provedeny práce na kompletaci stavebních konstrukcí přístavku sociálního zařízení - kompletace dřevěných konstrukcí, střešní krytiny-dřevěný ručně štípaný šindel, kompletace hrubých rozvodů instalací sociálního zařízení.

Transfer rolnické usedlosti z Nového Hrozenkova č.p.60

Demontáž a převoz objektu, impregnace dřevěných prvků, provedení výkopových prací a základových konstrukcí, montáž objektu na novém místě, montáž nové střešní krytiny, impregnace a nátěry, výměny a doplňování poškozených prvků, vyzdívka cihelné klenbové pece, mechování a sparinkování spar, provedení dřevěných a hliněných podlah, vnitřní úpravy.

Hospodářský objekt z Velkých Karlovic

Příprava a úpravy projektové dokumentace, předvýroba dřevěného srubu v tesařské dílně.

Modernizace konzervátorského pracoviště – depozitáře ve Frenštátě

Byly provedeny práce na vyčištění objektu a úpravě stavebních konstrukcí v zájmovém prostoru - vybourání nevyhovujících příček pro novou dispozici, úprava dveřních otvorů včetně překladů, vybourání nevyhovujících obvodových konstrukcí s následným dozděním obvodového pláště, demontáž části starých okenních výplní a jejich výměna za nové-plastové.

Dále VMP zrealizovalo výběrové řízení na akci **Multimediální prezentace – Janíkova stodola**. Další výběrové řízení proběhlo na **vybavení kuchyně a VZT ve Vaškově hospodě**.

INVESTIČNÍ A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Mezi významné akce patří především kompletní dokončení nového **vstupního objektu do areálu Dřevěného městečka**, který je umístěn naproti hlavní budově centrálních pokladen a výstavních místností - objektu Sušák. Při realizaci se architektonicky vycházelo z historické dokumentace stavebního archivu, kde byla použita kopie stodoly z Valašské Bystřice. Objekt je rozdělen do tří částí. V průjezdu jsou umístěny vstupní turnikety s bezbariérovým řešením. Původní dřevník slouží jako místnost pro průvodce, seník a půdní prostor je využíván jako sklad prodejních stánků.

Terénní úpravy v okolí ředitelské budovy včetně vydláždění chodníků, osazení kovové konstrukce altánku a realizace části nového oplocení.

Depozitář ve Frenštátě – vyzdívka nových požárních příček s osazením požárních dveří ve schodišťovém prostoru včetně omítek a výmalby.

Protlaky pod komunikací v ulici Palackého – jedná se o propojení Dřevěného městečka datovými a telefonními kabely s ostatními provozními objekty muzea, které jsou rozděleny ulicí Palackého. Bylo nutné provést osazení dvou chrániček (formou řízeného protlaku, které provedla odborná firma), další práce pak prováděli pracovníci muzea – výkopové práce, protažení elektrických kabelů a napojení do stávajících rozvodných skříní a provedení terénních úprav.

Za finančního přispění Ministerstva kultury ČR se podařily dokončit tyto investiční akce :

- **dokončení vydláždění Dřevěného městečka**, kde bylo proinvestováno téměř **9,5 mil. Kč**, práce byly dokončeny v měsíci listopadu.
- celkové náklady na rekonstrukci objektu **Vydláždění městečka a dokončení odvodnění dešťové kanalizace** od započetí realizace činily **11 mil. Kč**.
- V roce 2007 se také podařilo získat finanční prostředky na **Zastřešení depozitáře ve Frenštátě** valbovou střechou ve výši **5,7 mil. Kč** a tím se odstranil dlouhodobý problém se zatékáním do objektu. Ke konci roku se podařilo také získat finanční prostředky ve výši **1,181 mil. Kč** na **zastřešení skladu materiálu a depozit**, které se podařilo také zrealizovat.
- V roce 2007 bylo také kompletně dokončeno **Dětské hřiště** realizované podle projektu Ing. Tuzarové, které je umístěno vedle Heřmanické sýpky. Na hřišti jsou osazeny hrací prvky a průlezký pro děti, oplocení, kamenná dlažba, lavičky a pískoviště.
- V roce 2007 bylo Valašské muzeum zařazeno do Programu záchrany architektonického dědictví dotovaného Ministerstvem kultury na **výměnu šindelových střech**. Z tohoto programu nám byla přiznána finanční částka ve výši **1,60 mil. Kč**. Výměna šindelové krytiny byla zrealizována na objektech : Sýpka u fojtství z Velkých Karlovic, Patrová komora z Jasenné, Fojtství z Lidečka, Chalupa z Velkých Karlovic – Miloňova, Chlív se stodolou u fojtství z Velkých

Karlovic, Obytné stavení Stániska z Karolinky - Rákošového, Chalupa bezzemka z Leskovce, Koliba z Černé hory.

- výmalba stropu kněžiště kostela sv. Anny – 100 000,- Kč

STAVEBNĚ - TECHNICKÁ DOKUMENTACE

Činnost projekčního oddělení byla směřována jednak k stavebnětechnické dokumentaci vybraných objektů v terénu, jednak k zajištění všech potřebných podkladů a materiálů pro stavební a povolovací řízení, závazná stanoviska a kolaudací. Pracovníci oddělení se podíleli rovněž na zpracování investičních záměrů, grantových a dotačních titulů, případě dalších forem žádostí o financování některých projektů v rámci investiční a neinvestiční činnosti muzea i následného vyhodnocování akcí pro nadřízené orgány.

PROJEKTOVÉ PRÁCE

- Oplocení kostela sv. Anny, rozšíření hřbitova – návrh nové kamenné zdi
- Protlaky pod ulicí Palackého - projektová dokumentace pro stavební povolení, povolení a vyjádření dotčených orgánů a KÚ Zlínského kraje
- Hnojiště a záchytná jímka u Jezerného č.p. 37 – projekt pro stavební povolení, povolení a vyjádření dotčených orgánů
- Jaroňkova galerie - rekonstrukce objektu, zaměření skutečného stavu, projekt pro stavební řízení
- Pekárna v Dřevěném městečku - výkresy TZB – vodovod, kanalizace
- Živý dům - nová projektová dokumentace, umístění vstupu do Valašské dědiny
- Štramberské stodůlky - Dřevěné městečko, zaměření a zakreslení stávajícího stavu, podklady pro statika, příprava pro expozici
- Zvuková clona amfiteátr, studie odhlučnění programů Národopisného léta směrem k evangelickému kostelu a rodinným domkům
- Janíkova mandlovna, vyhledání projektové dokumentace v archivu J. Sedláčka, výpis řeziva pro realizaci
- Zastřešení skladu hořlavin a garáže ve Frenštátě pod Radhoštěm, projekt pro Územní souhlas a stavební povolení

INVESTIČNÍ ZÁMĚRY, ZÁVĚREČNÁ VYHODNOCENÍ PO DOKONČENÍ AKCÍ PRO MKČR

- Libušín, oprava kachlových kamen a komínových těles - obhlídka s odbornou firmou, výměna střešní šindelové krytiny
- Hospoda Na posledním groši – oprava havarijního stavu ústředního topení - závěrečné vyhodnocení
- Štramberské stodůlky - stavební úpravy pro realizaci expozice, zaměření a zakreslení skutečného stavu, příprava podkladů pro statika
- Radnice, nejstarší objekt VMP, investiční záměr, jednání s dodavatelskou a projekční firmou - statický návrh
- Zastřešení skladového objektu v depozitáři Frenštát pod Radhoštěm, závěrečné vyhodnocení akce

PROGRAM ZÁCHRANY ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ

- Oprava střech prováděných z ručně štípaného šindele, nová žádost na rok 2008, doplnění dokumentů k přidělené dotaci na rok 2007
- Oprava střech prováděných z ručně štípaného šindele, závěrečné vyhodnocení k přidělené dotaci na rok 2007, fotodokumentace nových střech

STAVEBNÍ ARCHIV

- Kurialův archiv - vyhledávání podkladů pro Vědeckou radu, pro NPU Brno, kompletace dokumentace se studentkou (odborná praxe)
- Archivace hotových projektů, vyhledávání a zařazování stávající dokumentace

ZAMĚŘOVÁNÍ STARÝCH OBJEKTŮ

- Jaroňkova galerie - zaměření stávajícího stavu objektu a inženýrských sítí pro zhotovení projektové dokumentace
- Obytné stavení z Lutoniny - zaměření, zakreslení a fotodokumentace
- Obytné stavení ze Střelné - zaměření, zakreslení a fotodokumentace pro etnografické výzkumy
- Zaměřování inženýrských sítí v areálech VMP – rozvody EPS a EZS, vodovod, kanalizace, elektrorozvody

Průběžně byla prováděna inventarizace stavebního archívu a následně byly hlavní položky dle archivních knih zapsány do archivačního programu Bach pod signaturou skupiny „S“. V dalších letech bude tento prvotní krok dále rozvíjen v duchu koncepce digitalizace celého VMP, kdy stávající základní informace vložené do databázového souboru rozšíří další informační položky.

DALŠÍ ČINNOSTI ZAJIŠŤOVANÉ TECHNICKÝM ÚTVAREM

Zajištěním všech právních záležitostí týkajících se chodu muzea, zejména pak majetkoprávní vztahy, smlouvy, přípravu výběrových řízení, jednání s katastrálním úřadem, s pojišťovnami a ostatními subjekty byl také pověřen Technický útvar. Jeho pracovník v průběhu celého roku zajišťoval nebo se spolupodílel na vypracování potřebných směrnic a řádů muzea i zpracování podkladů a dokumentace pro TÚ, MK, Krajský úřad Zlínského kraje.

Do kompetencí Technického útvaru spadá také zajištění chodu centrálního skladu a dopravy osob i materiálu. Vozový park VMP zahrnující osobní automobily (Škoda Elegance, Š Octavie, Š Felicie a Škoda Fabia), také dopravní prostředky pro přepravu nákladu (Iveco, Liaz, P.V3S-Sroce, mikrobus Citroen Jumper). Nákladní dopravu zajišťují v rámci muzea (především pro potřeby Technického útvaru, ale také zemědělského oddělení) celkem 2 traktory, jejich stáří však vyvolává potřebu náročných oprav a údržby, které udržují stroje v provozu schopném stavu.

ODDĚLENÍ DOPRAVY, ENERGETIKY A POŽÁRNÍ OCHRANY

Využití jednotlivých vozidel v roce 2007 je patrné z níže uvedených tabulek.

Celkový souhrn kilometrů, ujetých v roce 2007:

▪ Osobními automobily bylo v ujeté	96.175 km
▪ Nákladními automobily	10.782 km
▪ Traktory	707 moto hodin

Osobní doprava - OA

Přehled ujetých kilometrů, čerpání pohonných hmot a průměrné spotřeby PH u jednotlivých vozidel.

Vozidlo	Ujeté km	spotřeba PH –l	100/km spotřeba 2007	spotřeba 2006	PH Kč/l km
Škoda Elegance 1Z9 88-11	52.029	3.682,35	7,07	6,16	2,17
Škoda Octavia VSJ 35-65	16.512	971,06	5,88	8,68	1,83
Škoda Felicia VSE 90-77	1.510	91,87	6,08	7,98	1,82
Škoda Fabie	8.183	636,41	7,77	0	2,33
Citroen Jumper 2ZO 9124	17.941	1.628,9	9,07	10,62	2,79
Celkem:	86.482	6.282,31			OA - nafta
	9.693	728,28			OA - benzín

Ve srovnání s rokem 2006 bylo v roce 2007 ujeté o 20.656 km více. Průměrné spotřeby litrů na 100 km se pohybují v relacích předešlých let. Mírné rozdíly vznikají v důsledku počtu ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. U osobních vozidel především zimní a letní provoz a krátké projížďky v městském provozu.

Při srovnání nákladů na pohonné hmoty na jeden kilometr ujeté vzdálenosti je značný rozdíl mezi vozidly s benzínovým pohonem a vozidlem s naftovým motorem. Ceny pohonných hmot na jeden ujetý kilometr jsou přepočteny na základě údajů Finančního úřadu o průměrných cenách pohonných hmot v roce 2007.

Ceny pohonných hmot v roce 2007 dle údajů Finančního úřadu Rožnov pod Radhoštěm

▪ nafta motorová	31,20 Kč
▪ benzín natural 95	30,90 Kč
▪ benzín natural plus	31,20 Kč

- benzin speciál BA 91 30,60 Kč.

Srovnání nárůstu počtu ujetých kilometrů v letech 2000 – 2007:

R. 2000	74.372 km		
R. 2001	80.078 km	+	5.706 km
R. 2002	87.823 km	+	13.451 km
R. 2003	114.168 km	+	39.796 km
R. 2004	102.212 km	-	11.956 km
R. 2005	99.707 km	-	2.505 km
R. 2006	75.519 km	-	24.188 km
R. 2007	96.175 km	+	20.656 km

Nákladní doprava NA

Přehled spotřeby pohonných hmot, ujetých kilometrů a průměrné spotřeby litrů na 100 km dle jednotlivých vozidel. Vykazované průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel jsou značně ovlivněny poměrem ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. V nejtěžším terénu může činit spotřeba PH až dvojnásobek normálu. Vysoké procento přírážek bylo uplatněno u nákladního auta Praga V3S, kde ujeté km byly najeté v těžkém terénu s častým zajižděním a couváním. (odvoz sněhu)

Vozidlo	Ujeté km	spotřeba PH -l	100/Km spotřeba		PH Kč/l km
			2007	2006	
Iveco IZ1 24-77	8.304	1.193,15	14,36	12,17	4,4
Liaz 150261 VS 80-91	1.774	688,01	38,78	27,61	11,9
Praga V3S-S VSA 06-12	704	277,94	39,48	33,18	12,15
Celkem r.2007	10.782	2.159,1			
r.2006	12.845				

Kolové traktory - KT

Přehled ujetých moto hodin (MTH), přepočet moto hodin na kilometry, spotřeby pohonných hmot a průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel.

Vozidlo	Ujeté km	spotřeba PH -l	1 MTH spotřeba		PH Kč/l km
			2007	2006	
Zetor 5211 VS 29-30	172/4.300	876,31	5,09	4,59	6,27

Zetor 6245					
VS 32-36	146/3.650	791,82	5,42	4,77	6,68
K 162 War.					
Č. str.5122	18/ 450	61,81	3,43	4,83	4,23
Zetor Proxima					
Z01 23 74	371/9.275	1.866,70	5,03	6,43	6,19
Celkem	707/17.675	3.596,64	r. 2007		

Přepočtový koeficient z moto hodin na kilometry je 25. Kolísavá spotřeba u jednotlivých kolových traktorů je způsobena různým zatížením motoru při prováděných přepravách a zemědělských pracích. Proto změny ve spotřebě (průměrné) není možné brát jako ztráty př. úspory.

Energetika

Elektrická energie – velkoodběr Rožnov pod Radhoštěm

Pro rok 2007 byl s podnikem ČEZ prodej a.s., rozvodný závod Valašské Meziříčí, sjednán odběrový diagram elektrické energie pro velkoodběr ve výši 690 000 kwh v odběrové sazbě B4a. Sledované období je u této sazby čtvrtletní. K překročení nedošlo v žádném období. Při vysokém procentu spotřeby na vytápění a kolísavém počasí není možnost provést úpravy sjednaného množství, protože o změnu je možné požádat 30 dnů před započítáním sledovaného období (čtvrtletí). Celkem bylo v roce 2007 odebráno 437.802 kwh při celkových nákladech 1.318.788,81 Kč. Průměrná cena za 1kWh činila 3,01 Kč. V roce 2006 to bylo 2,35 Kč/kWh.

Přehled čerpání el. energie – VO Rožnov pod Radhoštěm

Období	Plán kWh.	Skutečnost kwh	Náklady
I.Q	230.000	130.391	368.291,10
II.Q	135.000	85.609	281.806,74
III.Q.	125.000	88.724	293.925,65
IV.Q	200.000	133.078	374.765,32
Celkem rok 2007	690.000	437.802	1.318.788,81

Elektrická energie – velkoodběr Frenštát pod Radhoštěm

Vekoodběr Frenštát pod Radhoštěm (detašované pracoviště Oddělení péče o sbírky, Centrální depozitáře VMP) - pro rok 2007 byl sjednán, s podnikem ČEZ Prodej a.s. odběr ve výši 300.000 kWh. V sazbě B12. U této sazby je sledované období jeden rok. Úpravu limitu je možné provést do 28.11.2007 kdy se dá celkem přesně odhadnout celková roční spotřeba. Celkem bylo v roce 2007 odebráno 273.471 kwh při celkových nákladech 640.140,86 Kč. Průměrná cena za jednu kilowat hodinu činila 2,34 Kč, v roce 2006 to bylo 2,12Kč za jednu kilowat hodinu.

Přehled čerpání elektrická energie – VO Frenštát pod Radhoštěm

Období	Plán kWh.	Skutečnost kwh	Náklady
I.Q	165000	107.576	252.214,53
II.Q	20000	13.573	35.357,07
III.Q.	5000	8.663	14.131,26
IV.Q	110000	143.659	338.438,-
Celkem rok 2007	300000	273.471	640.140,86

Elektrická energie – maloodběr Rožnov pod Radhoštěm

Přehled čerpání elektrické energie a nákladů dle jednotlivých objektů:

Odběrné místo	kWh.	Náklady
Jaroňková galerie	33.055	79.488,-
Jůvův dům	2.390	12.705,-
Zahradní domek	1	674,-
Kotlová – H. Bečva	3.514	338.438,-
Celkem rok 2007	38.960	105.835,-

Část nákladů byla fakturována odběratelům – Kotlová, Jaroňkova galerie – byt, Hostinec u Vašků, Hospoda Na posledním Groši, Kavárna, Maměnka a Libušín na Pustevnách, NPÚ Kroměříž, nájemci stánků s občerstvením v areálu Dřevěného městečka.

POŽÁRNÍ OCHRANA A BEZPEČNOST PRÁCE

V roce 2007 - v oblasti požární ochrany byly prováděny základní požadavky k zajištění PO v organizaci dle zákona č.133/1895 Sb. a vyhlášky MV č.246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti. Především se jednalo o provádění pravidelných kontrol, školení zaměstnanců a odborná příprava členů požárních hlídek. Dále byly provedeny revize přenosných hasicích přístrojů – PHP, kontrola hydrantové sítě a tlakové zkoušky všech pozemních a nástěnných hydrantů.

Zakoupeno bylo 24 ks nových PHP, vyřazených 21 ks PHP. Revize PHP a dodávku nového materiálu pro objekty v Rožnově pod Radhoštěm a na Pustevnách zajišťovala firma Witra s.r.o. Suchdol n/O.

V objektu depozitáře Frenštát pod Radhoštěm prováděla revize a opravy firma Max Servis Hromůvka 1894 Hranice.

Byly prováděny revize a vymetení kouřovodu na všech objektech které se nacházejí ve Valašském muzeu v přírodě firmou Kominictví - Zubří Jaroslav Machýček.

Zemní plyn byl v roce 2007 čerpán v sedmi odběrných místech – správní budova ředitelství - Sušák, vstupní budova DM, stolařská dílna, Wilkům dům, Juvův dům,

hospoda Na posledním groši a Kopečkova vila. Náklady byly vypočteny dle ceníku Severomoravská plynárenská a.s. – bylo čerpáno 55 443 m³ v částce 598 365,- Kč. Část uvedených nákladů byla fakturována odběratelům (byty p. Chuděj, sl. Tichá a infocentrum v objektu Wilkova domu, nájemci hospody NPG, a p.Měrka v Kopečkově vile). Průměrná cena za m³ činí 10,80Kč/m³.

Náklady byly vypočteny dle ceníku Severomoravská plynárenská a.s.

Odběratelské místo	spotřeba	částka
Wilkův dům	4.413 M	47.661,- Kč
Sluneční dům	2.106 M ³	22.324,- Kč
Jůvův dům	2.547 M ³	27.508,- Kč
Stolařská dílna	4.893 M ³	52.845,- Kč
Vstupní budova do DM	6.200 M ³	66.960,- Kč
Hospoda Na Posledním Groši	2.977 M ³	32.152,- Kč
Ředitelství- Sušák	32.307 M ³	348.915,- Kč
Celkem	55.443m³	598.365,- Kč

Část uvedených nákladů byla fakturována odběratelům: služební byty, Infocentrum v objektu Wilkova domu, nájemci Hospoda Na Posledním Groši

Pitná voda – čerpání pitné vody je v deseti odběrných místech – Kramolišův dům, KD II, Jaroňkova galerie, požární vodovod Stráň HTP, zadní vodojem – pitná voda, stavební dvůr, administrativní budova ředitelství, Wilkův dům, Sušák, Juvův dům činilo v roce 2007 dle fakturace 3.967 m³. Náklady na vodné činily 107.109,- Kč, stočné 63.306,- Kč, což je v součtu 170.415,-Kč.

Problémem nadále zůstává odkoupení vodního náhonu, který úplně přiléhá k Sušáku, ale veškeré jednání s jeho majitelem Ing. Paláčkem na odprodej Valašskému muzeu jsou zatím bezúspěšná.

7. FINANCE

Ke dni 31.12.2007 má Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 110 stálých zaměstnanců, přepočtený stav je 127,76 zaměstnanců.

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31.12.2007:

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	1		1	0,91
21-30 let	7	6	13	11,82
31-40 let	7	11	18	16,36
41-50 let	13	11	24	21,82
51-60 let	18	22	40	36,36
61let a více	13	1	14	12,73
Celkem	59	51	110	100
%	53,64	46,36	100	x

Průměrný plat v muzeu za rok 2007 činil Kč 14 296,-

VMP nakládá s nemovitým a movitým majetkem České republiky s právem s ním hospodařit. Máme právo tento svěřený majetek držet, užívat jej a nakládat s ním v souladu s právními předpisy a Zřizovací listinou.

Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek odepisujeme rovnoměrně, v souladu se ZDP, po celou dobu jeho používání.

Majetkem, který se neodepisuje jsou sbírky a sbírkový předměty, zacházení s nimi se řídí zvláštním režimem. Neodepisují se také umělecká díla, která vedeme na účtu 032. Hospodaříme s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem – Ministerstvem kultury ČR. Dále hospodaříme s prostředky svých fondů a s dary od fyzických i právnických osob.

POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY

Vysokou nevymahatelnou pohledávku, která je předmětem právního vymáhání, ve výši 960 273,35 Kč, máme za nezaplacené nájemné a služby s ním spojené za pronájem Hospody Na Posledním Groši z roku 2004. Tuto pohledávku odepisujeme ročně 10%. Závazky po lhůtě nemáme, platíme ve stanoveném termínu.

ROZPOČTOVÉ ÚPRAVY

Na provoz VMP dostalo v roce 2007 od Ministerstva kultury celkem 40 226tis. Kč, původní rozpočet zněl na částku 34 715tis. Kč, 22 úprav rozpočtu v roce 2007 představuje částku 5 511tis. Kč, z toho 4 997tis. Kč to byly prostředky účelové.

Pro rok 2007 jsme měli závazky vůči státnímu rozpočtu ve výši 5 511tis. Kč, z toho odvod z prodeje nemovitostí ve výši 4 850tis. Kč a 661tis. Kč odvod z odpisů. Prodej se nepodařilo uskutečnit v roce 2007, ale až počátkem následujícího roku 2008 a to v celkové výši 6 661tis.Kč. Tuto částku a zůstatkovou hodnotu prodaných nemovitostí ve výši 645 121,35 Kč jsme odvedli na účet MK ČR č.115-3424001/0710 do 10-ti dnů po připsání částky na náš účet.

Doplnění provozních prostředků v celkové výši 514tis.Kč, z toho:

- 1 175 tis. Kč platy zaměstnanců, zák.soc.pojištění a zák.soc.náklady
- 661 tis. Kč odvod zůstatkové hodnoty rozpočtovaného prodeje nemovitostí

Příspěvek z Odboru regionální a národnostní kultury:

- 90tis. Kč -vydání publikace Odívání Rožňovanů
- 62tis. Kč - Zaniklý svět tradičních technologií
- 50 tis.Kč - 75.výroční narození Jaromíra Štrunce

Příspěvek z Odboru muzeí a galerií celkem:

- 172 tis. Kč - vydání publikace PhDr.doc.Ludvíka Kunze, CSc. „Společenství vesnice.
- 380 tis. Kč – vydání publikace Valaši a Valašsko (projekt Salašnictví na Moravě)

Věda a výzkum:

- 381tis. Kč Tradice rukodělné a řemeslné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace.

Účelové prostředky celkem 3 862 tis. Kč:

- 30 tis. Kč na vybavení a provoz pracoviště jednotného systému evidence a dokumentace (ISO)
- 29 tis. Kč na restaurování kordulky hedvábné (ISO)
- 162 tis. Kč na výkup předmětů kulturní hodnoty (ISO)
- 1 600 tis.Kč na výměnu šindelové střešní krytiny na určených objektech
- 1 755 tis. Kč na podporu záchrany, obnovy a revitalizace kulturních památek – EHP/Norsko
- 286 tis. Kč na zabezpečení objektů VMP, revize, opravy, doplňky

Tyto provozní prostředky jsme vyčerpali, vynakládali jsme je efektivně a hospodárně na stanovený účel.

Investiční dotace činily celkem 43 739 989,-Kč, z toho:

Kč 5 174 989,- bylo z RF MK z roku 2006. Všechny investiční peníze se nám nepodařilo proinvestovat, proto jsme vraceli do RF MK částku Kč 316 025,- z 5.úpravy rozpočtu na akci 234112-0224 v celkové výši 2800 tis. Kč. na opravu havarijního stavu střechy na Pustevnách – Libušině. Z důvodů nepříznivých klimatických podmínek se nepodařilo dokončit plánované práce na opravě střechy.

Nevyčerpané investiční prostředky z RF MK roku 2006 na Pustevny - čistírnu odpadních vod a studnu ve výši Kč 1 121 700,- byly ponechány v rezervním fondu MK ČR z důvodu nevyjasněných majetkoprávních vztahů.

- 5 000 tis. Kč Dřevěné městečko – rekonstrukce zpevněných ploch
- 5 847 tis. Kč Frenštát pod Radhoštěm – zastřešení skladového objektu
- 2 483,975 tis. Kč Libušín-Pustevny, oprava havarijního stavu střechy (2800tis. – 316 025,- převod do RF MK)
- 90 tis.Kč Nikon (multiformátový skener, ISO)
- 1 574 tis. Kč mobilní odsávací systém + komplet úložného regálového systému depozitáře (ISO)
- 374 tis. Kč zabezpečení objektů – objekt Sušák, CCTV
- 1 181 tis. Kč Frenštát pod Radhoštěm – střechy v areálu depozitáře
- 20 899 tis.Kč Podpora záchrany, obnovy a revitalizace kult.památek – EHP/Norsko
- 800 tis. Kč zabezpečení objektů EZS-ACS sklad.objekt ve Frenštátě pod Radhoštěm

5 174,989 tis.Kč z **RF MK**, z toho:

- 4 217,792 tis. Kč na Dřevěné městečko-rekonstrukce zpevněných ploch
- 957,197 tis. Kč Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví.

FONDY EEA GRANTS EHP/NORSKO

VMP realizuje projekt „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“, který je podpořen z finančního mechanismu EHP/Norska. Celkové náklady projektu činí 3 159 847 EUR. 85 % těchto nákladů bude kryto z příspěvku Norského finančního mechanismu, dofinancování ve výši min. 15% celkových nákladů bude hrazeno z příspěvku MKČR. Práce na realizaci projektu byly zahájeny v březnu 2007, smlouva mezi MKČR a VMP o poskytnutí prostředků na spolufinancování byla podepsána 10.7.2007.

Finanční prostředky byly uvolněny MK v rámci programu ISPROFIN 234 114 – Podpora záchrany, obnovy a revitalizace kulturních památek – EHP/Norsko.

V průběhu roku 2007 byly v souladu se schváleným harmonogramem projektu realizovány práce na výstavbě objektů v areálu Valašská dědina, kde bylo proinvestováno celkem 22 104,637 tis. Kč **investičních** prostředků, z toho:

- 17 764 tis. Kč určené na předfinancování výdajů projektu
- 3 135 tis. Kč určené na spolufinancování výdajů projektu
- 957,197 tis. Kč uvolněno z RF MK
- 248,44 tis. Kč z prostředků VMP

V rámci **neinvestičních** nákladů v celkové výši 2 188 tis.Kč byly realizovány především práce zaměřené na výzkum a přípravu expozic v objektech, na předepsanou publicitu projektu, na osobní náklady za práce s projektem spojené. Z toho:

- 1 492 tis.Kč určené na předfinancování výdajů projektu

- 263 tis.Kč určené na spolufinancování výdajů projektu
- 433 tis.Kč z prostředků VMP

V souladu s pravidly pro čerpání grantu VMP předkládá Národnímu kontaktnímu místu pravidelné čtvrtletní zprávy (PIR) o postupu realizace projektu a o čerpání finančních prostředků.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Výsledkem hospodaření VMP v roce 2007 je zisk ve výši **Kč 928 814,67**. Ministerstvo kultury nám na celkové náklady, které činily Kč 61 331 959,20 přispělo 65,59 %, ostatní nákladové položky hradilo VMP z vlastních výnosů.

Nejvyšší položkou v nákladové části jsou osobní náklady, tvoří 50,30 % celkových nákladů. Další vysokou položkou je spotřeba materiálu k zajištění provozu VMP, materiálu – šindele na opravy střech na muzejních objektech, pohonných hmot, ochranných oděvů a jiných. Vysoké částky VMP vynakládá na opravy sbírkového fondu a budov, opravy EPS a EZS, revize, abychom uchovali a udržovali objekty VMP v provozuschopném a dobrém stavu.

Ve výnosech je nejvyšší položkou tržba ze vstupného, která zaznamenala nárůst o více než 2 mil. Kč než v roce 2006.

Významným zdrojem našich příjmů je výnos z nájemného námi nevyužívaných prostor, tržby z prodeje tradičních výrobků, suvenýrů a dalšího zboží v naší prodejně LUV a neposlední řadě výnos z reklamy.

MZDOVÉ PROSTŘEDKY

Limit pro mzdové náklady VMP roku 2007 byl: 22 517 tis. Kč:

- 21 810 tis. Kč platy
- 707 tis. Kč na OON

Limit určený na mzdové prostředky byl překročen o 149 269,- Kč, rozdíl byl pokryt z FO. Stanovený přepočtený počet pracovníků 124 lidí jsme překročili o 4 úvazky a to v důsledku plnění realizace úkolů na projektu „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“.

8. NORSKÝ GRANT - MUZEUM V PŘÍRODĚ A LIDOVÁ KULTURA V NOVÝCH FORMÁCH PREZENTACE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

V únoru 2007 rozhodla Kancelář finančních mechanismů v Bruselu o udělení grantu Valašskému muzeu v přírodě ve výši 2 685 870 EUR na řešení projektu „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“. Uvedená částka představuje 85% celkových oprávněných nákladů na projekt. Průběžné financování a pokrytí zbývajících 15% nákladů bude hrazeno z prostředků MKČR na základě smlouvy ze dne 10.7.2007.

Projekt je rozdělen do čtyř aktivit. V rámci první proběhne dostavba Valašské dědiny (Formanská usedlost, Evangelický kostel, škola a Hospoda s kupeckým krámem), Mlýnské doliny (Hospodářský objekt u mlýna, Kovárna, Obytný dům z Trojanovic a tzv. „Živý dům“) a rekonstrukce nejstaršího objektu muzea – Vaškovy hospody. .

Cílem druhé aktivity je zajištění technického zázemí expozic (vybudování elektronického požárního a zabezpečovacího systému, vybudování nového konzervátorského pracoviště a rekonstrukce Janíkovy stodoly pro účely multimediálních prezentací zvykoslovných pořadů).

Třetí aktivita je zaměřena na výzkumné práce a přípravu expozic v nových objektech. V jejím rámci bude vybudována také trvalá expozice s názvem „Městečko pod Radhoštěm“.

Čtvrtá aktivita pokrývá administraci a řízení projektu, propagaci a zajištění externích služeb (audity, supervize).

V roce 2007 byly provedeny hrubé stavby objektů v areálu Valašské dědiny a transfer usedlosti z Nového Hrozenkova a zahájeny stavební práce na konzervátorském pracovišti ve Frenštátě. U původních objektů byly dokončeny instalace elektronického požárního a zabezpečovacího systému. V rámci výzkumných prací probíhal výběr a konzervace sbírkových předmětů pro nové expozice. Průběžně byla pořizována fotodokumentace, digitalizace a katalogizace stavebních postupů nových objektů v areálu Valašská dědina.

Součástí Norského grantu je také spolupráce s Norským Institutem lidových řemesel (NHU), který je součástí muzea v přírodě Maihaugen v Lillehammeru. Do konce roku 2007 se uskutečnily 3 návštěvy norských partnerů ve VMP s cílem seznámit se s prezentací tradičních řemesel a lidových zvyků. Pět pracovníků VMP předvádělo v Maihaugenu tradiční řezbářské a textilní techniky v rámci vzdělávacích programů pro školní mládež. V listopadu uspořádali pracovníci NHU 1.společný workshop, kterého se zúčastnilo 6 pracovníků VMP. Cílem workshopu byla praktická realizace prvků lidové architektury s použitím tradičních technik.

Postup a náplň partnerské spolupráce prezentovali zástupci VMP a NHU na semináři, který zorganizovalo MKČR spolu s Norskou ambasádou v Praze. V průběhu roku 2007 byly v rámci grantu realizovány činnosti v celkové hodnotě 23 mil.Kč.

SANACE A REHABILITACE VAŠKOVY HOSPODY

Charakteristika: Vaškova hospoda je nejstarším dochovaným roubeným objektem na východní Moravě. Podle dochovaných materiálů byla vystavěna v první polovině 17. století. Prezentuje způsob životních podmínek obyvatel venkovského maloměsta (ač patrový dům, k obývání užíváno jen přízemí) a lze na ní dokladovat proměny standartu bydlení, uspořádání a rozmanité formy využívání měšťanského domu v průběhu třech století. V roce 1928 byla přenesena z původního místa na rožnovském náměstí do městského parku Hájnice a stala se jednou z prvních staveb Valašského muzea v přírodě založeného v roce 1925. Od té doby je s přestávkami využívána k restauračním účelům.

Účel: Historická hodnota objektu a jeho unikátnost vyvolává naléhavou potřebu jeho rehabilitace a sanace tak, aby byly vytvořeny co nejpříhodnější podmínky pro její další uchování. Po dokončení projektu se objekt Vaškovy hospody stane plnohodnotným expozičním celkem, který bude prezentovat tradiční podobu hostinského zařízení provozované měšťanskou rodinou, kdy se sféra soukromá bezprostředně prolíná s oblastí veřejné pohostinské služby. Zvláštní pozornost bude v rámci expozice věnována lázeňským hostům, kteří po celé 19. století přijížděli do rožnovských lázní.

Výstupy:

- a) činnosti spojené s historicko-archivním výzkum - zpracování písemných a obrazových dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně, soukromé pozůstalosti a sbírky, vzpomínky pamětníků;
- b) analýza stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, provedení dendrochronologického průzkumu a identifikace jednotlivých vývojových fází stavby;
- c) zpracování stavebně-technického projektu, který by odstranil novodobé zásahy a přiblížil stavbu původní podobě a architektonickému uspořádání z poloviny 19. století;
- d) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových předmětech, obrazová dokumentace sbírkových předmětů.

TRANSFER DOMU Z NOVÉHO HROZENKOVA Č. 60 S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE

Charakteristika: Originální objekt domu rolníka z Nového Hrozenkova z první poloviny 19. století byl již v 70. letech 20. století zachráněn před nenávratným zničením a přenesen do Valašského muzea v přírodě (provizorně pak umístěn v areálu Valašské dědiny). Teprve po dokončení modelového uspořádání centra v expozičním areálu venkovských staveb Valašská dědina (základní práce dokončeny na sklonku 90. let 20. století), je možné realizovat záměr doporučený Vědeckou radou a reflektující historicko-sociální poměry v obci a přenesení stavby na trvalé místo určení.

Účel: Po realizaci transferu bude objekt roubené usedlosti z Nového Hrozenkova č. 60 uzavírat budování stavba dílčího expozičního celku areálu Valašské dědiny – tzv. Hrozenkovskou terasu. Vlastní dům a jeho expozice přiblíží obydlí středního rolníka se doplňkovou domáckou výrobou plátna venkovskými producenty. Díky umístění

v relativně kompaktním celku venkovské zástavby umožní tato usedlost prezentovat sociální a hospodářské vztahy v rámci vesnice – mezi jednotlivými usedlostmi navzájem i mezi většími příbuzensko-hospodářskými celky.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum - zpracování písemných a obrazových dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně, soukromé pozůstalosti a sbírky) a etnografický výzkum;
- b) analýzu stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, vyhodnocení případného poškození jednotlivých stavebních prvků, analýza získaných informací a po konzultacích s domácími i zahraničními odborníky byly navrženy zásahy vedoucí k šetrnému ošetření, případně k nahrazení nepoužitelných, poškozených či jinak znehodnocených prvků jejich kopiemi;
- c) zpracování stavebně-technického projektu transferu a nového umístění;
- d) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; na základě dat shromážděných v průběhu historicko-archivního a etnografického výzkumu příprava libreta expozice, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových předmětech určených pro, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů;

TRANSFER FORMANSKÉ USEDLosti Z VELKÝCH KARLOVIC-JEZERNÉHO S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE POVOZNICTVÍ

Charakteristika: Soubor originální staveb usedlosti rolníka a povozníka z Velkých Karlovic – údolí Jezerné, zahrnuje roubený přízemní obytný dům, chlév a stodolu. Původně byl součástí většího celku (tzv. kuly – tj. shluku usedlostí vzájemně propojených příbuzenskými i ekonomickými vazbami). Z původního místa byl přenesen do Valašského muzea v přírodě a provizorně umístěn do areálu Valašské dědiny. Po přenesení a definitivním umístění druhé části shluku – tzv. Matochovy chalupy doporučila Vědecká rada přemístění formanské usedlosti na definitivní místo, kde by bylo možné prezentovat historicky danou ekonomickou i sociální provázanost obou usedlostí.

Účel: Po realizaci transferu bude soubor staveb zajímavým dokladem propojení zemědělské činnosti majitele s doplňkovým zaměstnáním v podobě povoznictví. Navíc díky komunikačnímu propojení s Matochovou usedlostí bude možno prezentovat v rámci areálu Valašské dědiny zajímavý doklad specifické podoby sociálních vztahů charakteristických pro horské oblasti Valašska.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum - zpracování písemných a obrazových dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně, soukromé pozůstalosti a sbírky) a etnografický výzkum (především vzpomínky pamětníků);
- b) analýza stavu jednotlivých konstrukčních prvků roubené stavby, vyhodnocení poškození jednotlivých stavebních prvků, analýza získaných informací a po konzultacích s domácími odborníky navržení zásahů vedoucích k šetrnému ošetření, případně nahrazení nevyhovujících prvků jejich kopiemi;
- c) zpracování stavebně-technického projektu transferu a nového umístění; po oponentování Vědeckou radou a externími posuzovateli realizace projektu;

- d) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; na základě historicko-archivního a etnografického výzkumu příprava libreta, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových předmětech určených pro zhotovení vědeckých kopií, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů.

REALIZACE STAVBY A EXPOZICE EVANGELICKÉHO KOSTELA Z HUSLENEK

Charakteristika: Vědecká rekonstrukce zaniklého objektu evangelického kostela z Huslenek. Původní roubený objekt vybudován v místě zvaném Na Darebni v 80. letech 18. století. Představuje typickou ukázkou tzv. tolerančního typu kostela, vybudovaného na základě právní normy Tolerančního patentu umožňujícího praktikování i nekatolického vyznání v českých zemích. Vyznačuje se jednoduchostí stavebního projevu charakteristického pro tento typ staveb : absence věže se zvony jako bezprostřední součást stavby, jednoduchá halová konstrukce, valbová střecha, domácky vyráběné vybavení. Původní objekt byl na sklonku 19. století pro špatný fyzický stav zbořen. Díky kresebné dokumentaci architekta Dušana Jurkoviče z roku 1892 se zachovaly nákresy jeho podoby i vnitřního uspořádání.

Účel: Rekonstrukce stavby reprezentující specifický rys sakrálního stavitelství regionu. Podobný objekt je v terénu dochován v originální podobě pouze v jediné lokalitě (Velká Lhota). V areálu vesnických taveb Valašská dědina bude společně s přilehlým evangelickým hřbitovem vytvářet sakrální okrsek, který v expozičním areálu doposud chyběl. V kontrapozici ke katolickému kostelu v areálu městských staveb Dřevěném městečku bude navíc reprezentovat druhé nejrozšířenější vyznání obyvatel Valašska. Po metodické stránce bude tato část projektu odborně náročná, vyžadující doplnění historického stavební dokumentace analogickými prvky z jiných staveb tohoto druhu.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum - zpracování archivních dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně, v archivních materiálech Církve československé evangelické ve Stříteži, Hrubé Lhotě, Brně;
- b) zpracování stavebně-technického projektu, který využil podkladovou kresebnou dokumentaci z konce 19. století;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu, na základě shromážděných dat příprava libreta expozice, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů.

STAVBA VESNICKÉ ŠKOLY Z VELKÝCH KARLOVIC - MILOŇOVA S VYBUDOVÁNÍM A ZPŘÍSTUPNĚNÍM EXPOZICE ŠKOLSTVÍ

Charakteristika: Vědecká rekonstrukce venkovské školy z poslední třetiny 19. století. Originální roubený přízemní objekt z poslední třetiny 19. století se na původním místě nedochoval. Stavba bud realizována na základě dochovaných archivních dokumentů. Reprezentuje typ veřejné budovy, do jejíž podoby se promítla tradice tradičního lidového stavitelství i novější zvyklosti veřejných staveb (archivovaná plánová dokumentace, kterou musely schválit úřady), umístění malé zvoničky na střechu objektu za účelem zvukové signalizace (ranní, polední a večerní zvonění, mimořádné události atd.). Interiér školy je uzpůsoben nejen pro školní výuku (jednotřídka) ale také pro zázemí učitele.

Účel: Vybudování samostatného objektu školy umožní rozšířit nabídku tématického zastoupení expozic areálu venkovských staveb Valašské dědiny o veřejnou stavbu přibližující podobu jednotřídní venkovské školy z poslední třetiny 19. století i sociální podmínky učitelů z této doby. Expozice bude koncipována jako symbióza expozičního a výukového prostoru, který bude využitelný nejen jako klasická interiérová expozice, ale také pro specializované výukové lekce, mající přiblížit realitu školního vyučování a denního režimu dění v 19. století.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum - zpracování archivních dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně, Praze, v archivních materiálech školských institucí a školních kronik, které napomohly rekonstruovat podobu a proměny školního vyučování v horských oblastech Valašska v průběhu 19. a na počátku 20. století;
- b) zpracování stavebně-technického projektu, který by využil archivní kresebnou dokumentaci z konce 19. století;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; na základě shromážděných dat příprava libreta, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových, akvizice potřebného vybavení v terénu, zhotovení vědeckých kopií, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů.

SOUBOR STAVEB TVOŘÍCÍCH OBECNÍ HOSTINEC, OBCHOD A PORÁŽKU

Charakteristika: Vědecká rekonstrukce atypické hospodářské jednotky venkovského společenství v podobě hostince s doplňkovým provozováním obchodu a porážky. Obytný roubený dvoutraktový dům z první poloviny 19. století byl v následujících desetiletích přizpůsobován podnikatelským aktivitám jeho majitelů – hostinské činnosti, doplněné později i kupeckým krámem. Uspořádání objektu se odlišuje od ostatních staveb ve vesnici, neboť reflektuje specifické potřeby vlastníků, potřebu většího hospodářského zázemí (chlévy a stodola), naopak je umenšena zemědělská činnost, která byla u většiny obyvatelstva prioritní.

Účel: Vybudování tohoto hospodářského celku získá expoziční areál venkovských staveb Valašská dědina na historické úplnosti a věrohodnosti. Společně se školou a sakrálním okrskem bude reprezentovat veřejno-právní složku fungování venkovského společenství. Objekt bude uzpůsoben aktivitám, které budou v souladu s jeho původním posláním – tj. restauračnímu provozu.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum - zpracování archivních dokladů v archivech, muzeích ve Vsetíně, Opavě, Olomouci, Brně a etnografický průzkum;
- b) zpracování stavebně-technického projektu; po oponentování Vědeckou radou a externími posuzovateli realizace projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů.

STAVBA HOSPODÁŘSKÉHO OBJEKTU U TOMKOVA MLÝNA

Charakteristika: Vědecká rekonstrukce hospodářské jednostraktové roubené hospodářské budovy, která byla v 60. letech 20. století zakreslena v rámci hospodářského zázemí tzv. Tomkova mlýna v obci Velké Karlovice, údolí Podřaté.

Vytvářel hospodářské zázemí pro specifický druh hospodaření majitele mlýna, pily a valchy a zahrnoval: stodolu, chlěvy, stodolu (mlat s přístodůlky), skladovací prostory pro suchou píci a vozovnu. Umístění objektu bylo vybráno s ohledem na historické skutečnosti, terén i hospodářské mechanismy na usedlosti v minulosti fungující. V prostoru za objektem bude naznačen rolnický sad (cca 3-5 stromů) s tradičními odrůdami jaderovin a peckovin a malá zahrádka se zeleným kořením a zeleninou.

Účel: Vybudováním objektu získá expoziční areál technických staveb Mlýnská dolina nový objekt, který v rámci technických staveb pocházejících z Velkých Karlovic – Podřatého (vodná mlýn, valcha na zpracování sukna a pila) doplní stávající soubor o chybějící článek, reprezentující provozně-hospodářské zázemí. Na základě historických dokladů byl tento druh stavby nezbytný k provozu hospodářství vodního mlýna, zajišťovalo prostory pro uskladnění naturálií (pícniny, obilí, další zemědělské plodiny), hospodářských strojů a nástrojů i ustájení hovězího a vepřového dobytka (byl krměn z odpadu mlýnského provozu). Komplex staveb z Velkých Karlovic tím získá na věrohodnosti a úplnosti).

Výstupy:

- a) doplňkový historicko-archivní výzkum, který napomohl rekonstruovat podobu vnitřního uspořádání a vybavení tohoto hospodářského objektu přibližně v době na sklonku 19. století);
- b) zpracování stavebně-technického projektu.

STAVBA KOVÁRNY Z HORNÍ LIDČE

Charakteristika: Vědecká kopie venkovské kovárny z obce Horní Lideč (originál zůstal zachován nepůvodním místě, novějšími stavebními zásahy však byla výrazně narušena jeho původní podoba, vybudování vědecké kopie by proto mělo přiblížit původní podobu stavby). Objekt bude vybudován podle předlohy malé zděné samostatně stojící kovárny z první poloviny 19. století, která má charakter profesionálního kovářského provozu. Stavba bude vyzděna z tradičního pevného materiálu (kámen doplněný cihlami), stěny budou omítnuty a vápnem bíle olíčeny. Provoz kovárny zahrnoval nejen klasické kovářské činnosti (výroba základního sortimentu zemědělských a řemeslných potřeb – motyky, rýče, radlice, řetězy, háky, kované stavební prvky atd.), ale i specializované práce podkovářské. V návaznosti na tuto podkovářskou činnost majitele je součástí stavby prodloužená stříška, pod níž bylo možné v minulosti zvířata (koně a tažný dobytek) okovat.

Účel: Objekt i interiérová expozice bude prezentovat historický stav propojení podkovářského řemesla s venkovským profesionálním kovářem, který kombinoval podkování hospodářského zvířectva s výrobou drobného hospodářského náčiní, prováděl drobné opravy pod. Umístění kovárny v blízkosti hamru (sloužil ke zpracování železa) bude dokládat logickou návaznost primárního technologického provozu (zkujňování železa v hamru) a na něj navazujícího řemeslného provozu v objektu venkovské kovárny. Interiér kovárny proto bude vybaven předměty odpovídajícími kovářskému a podkovářskému provozu z přelomu 19. a 20. století. Expozice bude koncipována tak, aby bylo možné využívat kovárnu při vybraných edukačních lekcích pro ukázkou základních kovářských prací.

Výstupy:

- a) historicko-archivní výzkum, který napomohl rekonstruovat podobu vnitřního uspořádání a vybavení kovárny;
- b) zpracování stavebně-technického projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu, příprava libreta, výběr sbírkových předmětů, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových, pořízení obrazové dokumentace sbírkových předmětů.

STAVBA OBYTNÉHO DOMU Z TROJANOVIC Č. 14

Charakteristika: Vědecká kopie roubené pasekářské usedlosti z obce Trojanovice. Objekt je ukázkou jednotraktového typu domu se sdružením obytné a hospodářské části pod jednou střechou (stavba sroubena ze širších, většinou půlených a částečně tesaných trámů). V 70. letech 20. století byla provedena na původním místě fotografická a stavební dokumentace originálního roubeného objektu (při důkladném průzkumu byl zjištěn velmi špatný fyzický stav, zvláště silná degradace dřevní hmoty trámů). Tato dokumentace dokládá jednotlivé prvky etapizace stavby domu se zachováním starší vývojové fáze, doplněné a částečně překryté úpravami z poloviny 19. století

Účel: Vybudováním objektu bude doplněna expoziční řešení technických staveb v areálu Mlýnské doliny. Doposud zde dominují stavby provozně-technického rázu, způsob bydlení zastupuje pouze obytná jizba vodního mlýna. Vybudováním objektu pasekářské usedlosti, jejíž majitel se živil kromě zemědělství a domácí výroby i prací v lese, vč. výroby dřevěného uhlí, získá areál Mlýnské doliny novou atraktivní expoziční složku, která umožní komplexní představení životních podmínek lidí spjatých s tradiční zemědělskou obživou i novými formami raně průmyslových provozů. Samotná stavba je zajímavá nejen pro využití velkých jedlových trámů, navíc jen částečně otesaných, ale také díky neobvyklému dispozičnímu řešení, které mimo jiné využívá přírodního pramene a jímá ho do malé studánky ve sklepě domu. Interiérová expozice přiblíží spojení domácí tkalcovské výroby majitelů usedlosti a drobným rolnictvím (dle výpovědi pamětníků stávaly v jizbě dva tkalcovské stavy). V přístavku a stodůlce bude možno prezentovat zemědělské nářadí a pomůcky lesního dělníka – proto bude v blízkosti usedlosti vytvořeno uhlisko – zákoutí se stavbou milíře a uskladněným dřevem.

Výstupy:

- a) doplňující historicko-archivní;
- b) zpracování stavebně-technického projektu;
- c) analýza sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů; příprava libreta, výběr, konzervační ošetření a restaurátorské práce na sbírkových.

REALIZACE STÁLÉ ETNOGRAFICKO-HISTORICKÉ EXPOZICE

Charakteristika: Stálá historicko-etnografická expozice přibližující na modelových situacích z dějin Rožnova pod Radhoštěm historii i běžný život východomoravského městečka v průběhu více než sedmi staletí. Expozice na ploše 654,5 m² bude členěna do několika tematických celků, které by postihovaly vybrané (modelové) události a jevy ze života Rožnova pod Radhoštěm. Návštěvníkovi bude nabídnuta procházka po různých tématech a zajímavostech z historie vybrané lokality i

přílehlého mikroregionu, které na sebe navzájem časově navazují. Expozice bude využívat klasické výstavní prostředky i moderní muzeologické a výstavní postupy, které zatraktivní prezentované skutečnosti.

Výstupy:

- a) vyhlášení výtvarné soutěže na výtvarný návrh realizace (dle zpracovaného scénáře expozice) a její vyhodnocení;
- b) výběr předmětů ze sbírek Valašského muzea v přírodě a sbírek muzeí v regionu i u soukromých sběratelů jejich průběžné ošetření, provedení náročné konzervace a restaurování; výběr předmětů sloužících jako předlohy pro zhotovení;
- c) výběrové řízení na realizátora instalace expozice a jeho vyhodnocení.

KONZERVÁTORSKÉ PRACOVÍŠTĚ

Charakteristika: Vytvoření moderního konzervačního pracoviště vybaveného odpovídajícím zařízením na komplexní péči o hmotné kulturní doklady se zvláštním zřetelem na ošetření dřevěných prvků lidového stavitelství a sbírek etnografické povahy. Pracoviště bude odpovídat všem hygienickým normám a bude uzpůsobeno specifickým potřebám, vyplývajícím z náročnosti aplikovaných konzervátorských a restaurátorských technologií.

Účel: Vysoký počet sbírkových předmětů užitých pro expozice i jejich vystavení náročným podmínkám (souvisejícím se specifickým prostředím muzea v přírodě) i soustavná péče o památky lidového stavitelství vyžadují vysoce profesionální zázemí poskytující průběžnou péči za využití nejmodernějších konzervátorských a restaurátorských postupů a technologických zařízení. Moderní konzervační pracoviště tak může zajistit komplexní péči o sbírkové předměty všech velikostí a materiálové povahy. Koncepce pracoviště i jeho vybavení odpovídá nejen aplikovaným postupům, ale také vysokému počtu předmětů, které je zapotřebí každoročně pro potřeby expozic a krátkodobých výstavních akcí ošetřit. Jen nově připravované expozice a reinstalace stávajících expozic si vyžádá v časovém horizontu 3-4 let realizace projektu náročné konzervační ošetření více než 6000 sbírkových předmětů.

Výstupy:

- a) projekt konzervátorského a provozně technického pracoviště – část stavební, povolovací a výběrové řízení;
- b) koncepce vybavení konzervátorského a provozně technického pracoviště odpovídajícím vybavením pro ošetření předmětů a prvků lidové architektury;
- c) vyhodnocení výběrového řízení realizace stavební části akce.

ETNOGRAFICKÝ A STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM LIDOVÉ ARCHITEKTURY A BYDLENÍ VE SBĚRNÉ OBLASTI MUZEA

Charakteristika: Informace shromážděné v rámci předchozích vědecko-výzkumných projektů v archivních fondech Valašského muzea v přírodě nejsou vzhledem k nebyvalé šíři zkoumaných jevů (podoba a proměny užívaných technologií, půdorysné a funkční uspořádání domů, realita každodenního života, podoba a funkční provázanost hospodářských staveb, propojenost exteriérových a interiérových prvků, provázanost usedlosti s pozemkovým zázemím, podoba kulturní krajiny atd.) úplné. Je proto zapotřebí, aby byly doplněny o další relevantní informace získané terénní dokumentací (stavebně- technická a obrazová dokumentace objektů

dochovaných stále ještě v terénu, etnografický výzkum u pamětníků), studiemi v archivních fondech a muzejních sbírkách.

Účel: Systematická dokumentace památek lidového stavitelství dochovaných v terénu, případně analýza dalších materiálů (plánová, fotografická či jiná obrazová a archivní dokumentace) jsou nezbytnými předpoklady pro kvalifikované vyhodnocení historických souvislostí vývoje lidového stavitelství v oblasti východní Moravy a Slezska. Tyto poznatky slouží pro odborné zhodnocení nezbytné při realizaci jednotlivých staveb roubeného stavitelství, vyhodnocení vývojových etap a jejich zastoupení v areálech, ale také k systematické dokumentaci a prezentaci kulturních jevů oblasti východní Moravy a jejich zasazení do širšího kulturního kontextu. Dostatek shromážděných informací umožní vytvořit databázi základních poznatků o podobě lidového stavitelství, formách a rozsahu dokumentace jednotlivých objektů. V závěrečné etapě bude na základě shromážděných dat vytvořena databáze dle jednotlivých obcí, obsahující informace k jednotlivým usedlostem, jejich členění, historickém vývoji, u některých objektů (u nichž jsou dostupné odpovídající materiály) také plánová a obrazová dokumentace. Nedílnou součástí se stane také odkaz na existující informační zdroje (starší výzkumy, fotografická či obrazová dokumentace, historické analýzy, zprávy z výzkumů) ve vlastnictví jiných subjektů.

Výstupy:

- a) analýza zpracovanosti tradičního lidového stavitelství v archivu a sbírkách Valašského muzea v přírodě a dalších odborných institucích (Národní památkový ústav, Moravského zemského muzea v Brně a Zemského muzea v Opavě), stanovení úkolů a harmonogram prací;
- b) terénní dokumentace lidové architektury a bydlení v terénu (ve sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě) – tj. stavebně-technická dokumentace;
- c) historicko-archivní výzkum v archivech (Brno, Vsetín).

9. SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

VMP se aktivně spolupodílí na činnosti několika odborných komisí, zřízených Asociací muzeí a galerií ČR. Nejintenzivnější spolupráce se odvíjí rámci Etnografické komise., kde jsou činnosti zapojení odborní pracovníci (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Lenka Drápalová, Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D., Mgr. Václav Michalička, Helena Cviklová, Mgr. Jana Tichá), Komise pro lidové stavitelství AMG (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., Mgr. Václav Michalička), Hlavního výboru České národopisné společnosti (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.), Poradním sboru pro sbírkovou činnost Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.), redakční rady časopisu Valašsko (Mgr. Daniel Drápala, Ph.D.). Ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. je členem:

- Muzejní rada Národního zemědělského muzea v Praze
- Ředitelská rada NÚLK ve Strážnici
- Vědecká a programová rada Muzea Těšínska
- Památková rada Národního památkového ústavu Olomouc
- Vědecká muzejní rada Muzea Novojičínska
- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Regionálního muzea Mikulov

V rámci činnosti Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (AIMA) je i nadále sekretariát AIMA ve VMP (sekretář – Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D., 1. viceprezident Ing. Vítězslav Koukal, CSc.). Na základě spolupráce s jednotlivými muzei v rámci AIMA bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AIMA.

Na základě jednání valného shromáždění Evropského svazu muzeí v přírodě (AEOM) se stal členem prezidia ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. V rámci spolupráce s jednotlivými členskými muzei AEOM bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AEOM.

Valašské muzeum v přírodě dále spolupracuje na základě členství s:

- Český svaz muzeí v přírodě (Ing. Vítězslav Koukal, CSc. – předseda svazu, RNDr. Václav Mikušek – tajemník svazu)
- CIOFF (International Council of Organizations for Folklore Festivals and Folk Art) – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - člen Českého výboru CIOFF
- IOV – Internationale Organization Volkskunst – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - předseda Českého výboru IOV

Již tradiční spolupráce probíhala s Ústavem evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, jejichž studenti se účastní pod metodickým vedením odborných pracovníků VMP terénních výzkumů.

Úspěšně se v průběhu roku také dařilo prakticky naplňovat dohody o spolupráci s partnerskými muzei v zahraničí. Na přelomu měsíců května a června 2007 absolvovali odborní pracovníci odbornou stáž v muzeu města Szrem (Polsko) jejíž součástí byla také instalace a vernisáž fotografické výstavy „*Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm*“ (autoři: Milena Habustová, Mgr. Lenka Drápalová).

V souvislosti s řešením projektu ***Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*** byla navázána spolupráce s Muzeem

v přírodě Maihaugen (Open-Air Museum Maihaugen) (Norsko). V rámci této spolupráce se VMP účastnilo několika zahraničních pracovních cest, během kterých se odborní pracovníci a mistři tesařské výroby seznámili s organizační strukturou muzea a odbornou činností:

- účast na programu prezentující tradiční řemesla – VMP prezentovalo tradiční technologie zpracování vláken, výrobu štípaných holubiček, výrobu dlabaných nádob a píšťalek
- účast na workshopu zaměřeného na tradiční technologie lidového stavitelství Norska
- příprava multilinguálního překladového slovníku tesařského nářadí a terminologie tradičního roubeného domu
- publikační činnost

V roce 2007 byla dále navázána spolupráce s těmito zahraničními institucemi:

- The „Dimitrie Gusti“ National Village Museum (Rumunsko)
- Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku – Białej (Polsko)
- Architectural and Ethnographical Complex „ETAR“ – Gabrovo (Bulharsko)

V roce 2007 pokračovala spolupráce s institucemi ze zemědělské oblasti:

- OSEVA PRO s. r. o. - Výzkumná stanice travinářská Zubří
- Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž s. r. o.
- Výzkumný ústav bramborářský, Havlíčkův Brod s. r. o.
- Mendelova zemědělská a lesnická univerzita - Zahradnická fakulta v Lednici
- VÚRV - Oddělení genové banky – pracoviště Olomouc
- Konopářský svaz ČR
- Svaz chovatelů ovcí a koz ČR
- Český zahrádkářský svaz

V rámci celosvětové spolupráce řízené ICOM, jsou každoročně vyvíjeny odborné a dílčí aktivity, které zastřešuje Český výbor ICOM se sídlem v Moravském zemském muzeu v Brně. VMP je stálým institucionálním členem. VMP v rámci své odborné činnosti se plně shoduje se schváleným strategickým plánem ICOM v oblasti:

- uchování kulturního a přírodního dědictví lidstva a jeho zpřístupňování veřejnosti;
- uznání lidské tvořivosti ve všech jejích projevech a její význam pro interpretaci minulosti, utváření přítomnosti a výhled do budoucnosti;
- uznání intelektuální, kulturní a sociální diverzity a respektování rozdílností;
- profesní rozvoj, vzdělávání, výměna zkušeností a vzájemná pomoc mezi členy muzejní profese;
- profesionální chování, dodržování Etického kodexu ICOM;
- podpora muzejní práce a aktivit propagujících kulturní dědictví jako pojítek mezi národy;
- vzdělávání a šíření vědomostí přispívající i udržitelnému rozvoji v souladu s různými společensko-kulturními potřebami;
- seznamování s cíli ICOM;
- demokratické hodnoty, komunikace, poskytování služeb;
- aktivní účast na debatách o společenských změnách, o umění, kultuře a dědictví;
- spolupráce s partnerskými organizacemi a mezinárodní propagace činnosti ICOM.

10. ZÁVĚR

Rok 2007 přinesl Valašskému muzeu v přírodě řadu celou řadu významných podnětů pro zkvalitnění odborné a prezentační činnosti VMP. Nejvýznamnější událostí roku 2007 bylo zahájení největšího projektu v dějinách VMP - *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*. Hlavními výstupy projektu je realizace dostavby areálu Valašská dědina a Mlýnská dolina, vybudování nového pracoviště Oddělení péče o sbírky, rehabilitace a sanace nejstaršího objektu VMP – Hostinec u Vašků a v neposlední řadě rozsáhlá rekonstrukce divadelního sálu tzv. Janíkovy stodoly, která bude vybavena nejmodernější AVC technikou pro potřeby rozsáhlé prezentace výsledků výzkumů VMP veřejnosti.

V roce 2007 byla ukončena další významná investiční akce VMP – dláždění nejstaršího areálu – Dřevěné městečko, které dostalo důstojný zpevněný komunikační dlažební kryt, který ocení návštěvníci zejména za nepříznivých klimatických podmínek během své návštěvy areálu.

Nedílnou součástí pracovní náplně odborných a technických pracovníků během celého roku 2007 byly odborné, historicko etnografické práce pro projekt *Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví*.

Rok 2007 zastavil několikaletý pokles návštěvníků, trend, který musí VMP řešit jako důrazný podnět k přehodnocení stávající nabídky všech dostupných služeb pro širokou návštěvnickou obec, současně s důkladným přehodnocením způsobů, forem, nabídkou a úrovní v jejich poskytování a přehodnocením některých stávajících forem služeb a jejich úrovně. Statistické průzkumy prováděné během celého návštěvnického roku 2007 opět potvrdily kladný ohlas na programové stálíce programů, akcí i služeb nabízených VMP v průběhu sezóny veřejnosti.

Pochopitelně, že všechny podněty k dalšímu rozvoji VMP si vyžadují vedle kvalifikovaného odborného zázemí také dostatečné množství finančních prostředků.

Ukazuje se, že ani VMP nemůže svou existenci budovat bez cílené podpory různých grantových a dotačních programů, které umožňují realizaci důležitých stavebních, investičních akcí, nebo zlepšování péče o sbírkové předměty a všechny doklady hmotného i nehmotného kulturního dědictví, výzkumných, dokumentační a jiných odborných akcí. I přes poměrně vysoký počet investičních akcí se v roce 2006 muselo VMP potýkat s omezenými finančními možnostmi, které zpomalují realizaci některých důležitých akcí, nebo dokonce zůstávají již několik let nerealizovány (např. rekonstrukce objektu Ústředního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm).

Každoročním problémem se stává náročná a finančně nákladná údržba šindelové krytiny, která má omezenou životnost a ve svém důsledku způsobuje nutnost investování značných finančních prostředků.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2007 můžeme z hlediska naplnění stanoveného ročního plánu hodnotit jako úspěšný, zejména v oblasti vnitřní organizace, odborné činnosti, prezentace tuzemské, ale také zahraniční. Výrazné úspěchy jsou také na poli v péči o sbírkové objekty a sbírkové předměty, především v rámci postupné realizace nových depozitních prostor v objektu centrálního depozitáře ve Frenštátě

pod Radhoštěm. Výsledky inventarizace sbírek, inovace některých programů a pořadů, realizace vybavení dalších výstavních místností v objektu – SUŠÁK, jsou klady celoročního úsilí pracovníků VMP.

V Rožnově pod Radhoštěm, dne 4. dubna 2008

Ing. Vítězslav Koukal, CSc.
ředitel muzea